

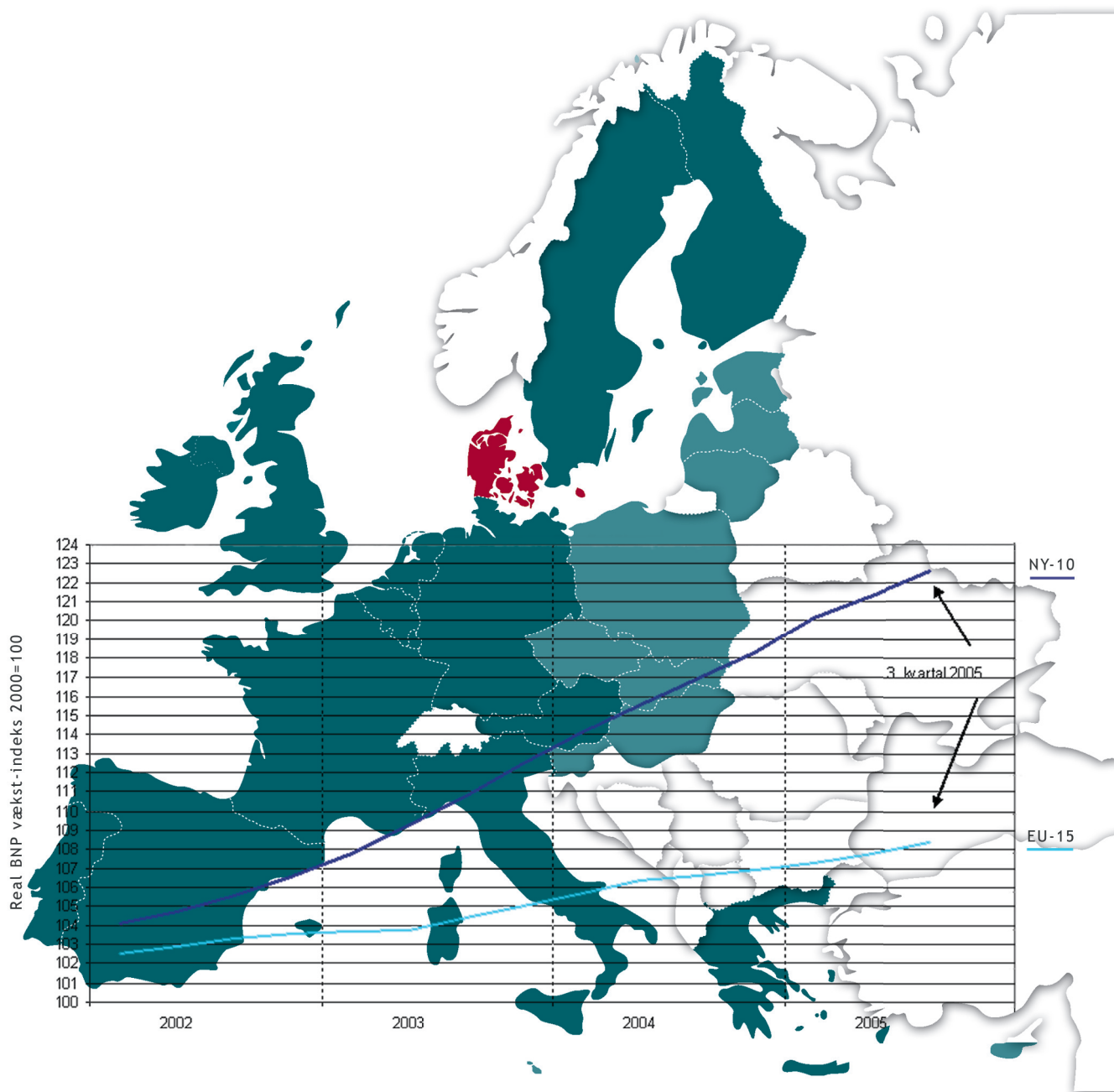

Økonomigruppen

ØKONOMIEN I EUROPA

Nøgletal for økonomien i

- Danmark
- De 15 EU-medlemslande før udvidelsen
- De 10 nye EU-lande

Figuren viser udviklingen i bruttonationalproduktet i de 10 nye EU-lande og de 15 gamle EU-lande

“Europa-økonomianalyser”
5. halvårsrapport
Februar 2006

9. februar 2006

Forord

Hermed udsendes den 5. halvårsrapport om de økonomiske nøgletal m.v. for Danmark, de 15 "gamle" EU-lande og de 10 "nye" lande.

Rapporten kaldes for en "Europa-økonomianalyse" og er primært udarbejdet til medlemmerne af Europaudvalget og de fagudvalg samt folketingsmedlemmer, der interesserer sig for eller arbejder med økonomi og økonomisk politik.

I rapporten gennemgås de seneste og vigtigste økonomiske udviklingstendenser indenfor EU på en let tilgængelig måde. Det er vigtigt at vi som folketingspolitikere kan få et hurtigt overblik over den økonomiske udvikling.

Vi har valgt at lave vores egne beregninger, så man kan vise den økonomiske udvikling særskilt for de 15 "gamle" EU-lande og de 10 nye lande. Hovedsynspunktet er, at det har en selvstændig interesse, at følge med i hvordan den økonomiske udvikling former sig hos vores 10 nye medlemmer efter medlemskabet i maj 2004.

Og her viser vores analyser at det går mægtig godt med dansk økonomi, men knap så godt i EU-15. Det kniber med at få gang i væksten.

For de 10 nye medlemslande derimod er der klare lyspunkter med hensyn til økonomisk vækst, investeringer, eksportens udvikling og fald i ledigheden. Derimod kniber det gevaldigt med at få styr på de offentlige finanser, der har for store underskud.

Rapporten er udarbejdet af Økonomigruppen i EU-Sekretariatet ved chefkonsulent Niels Hoffmeyer og stud. polit. Daria Krivonos.

Med venlig hilsen

Elisabeth Arnold
Formand for Europaudvalget

Indholdsfortegnelse

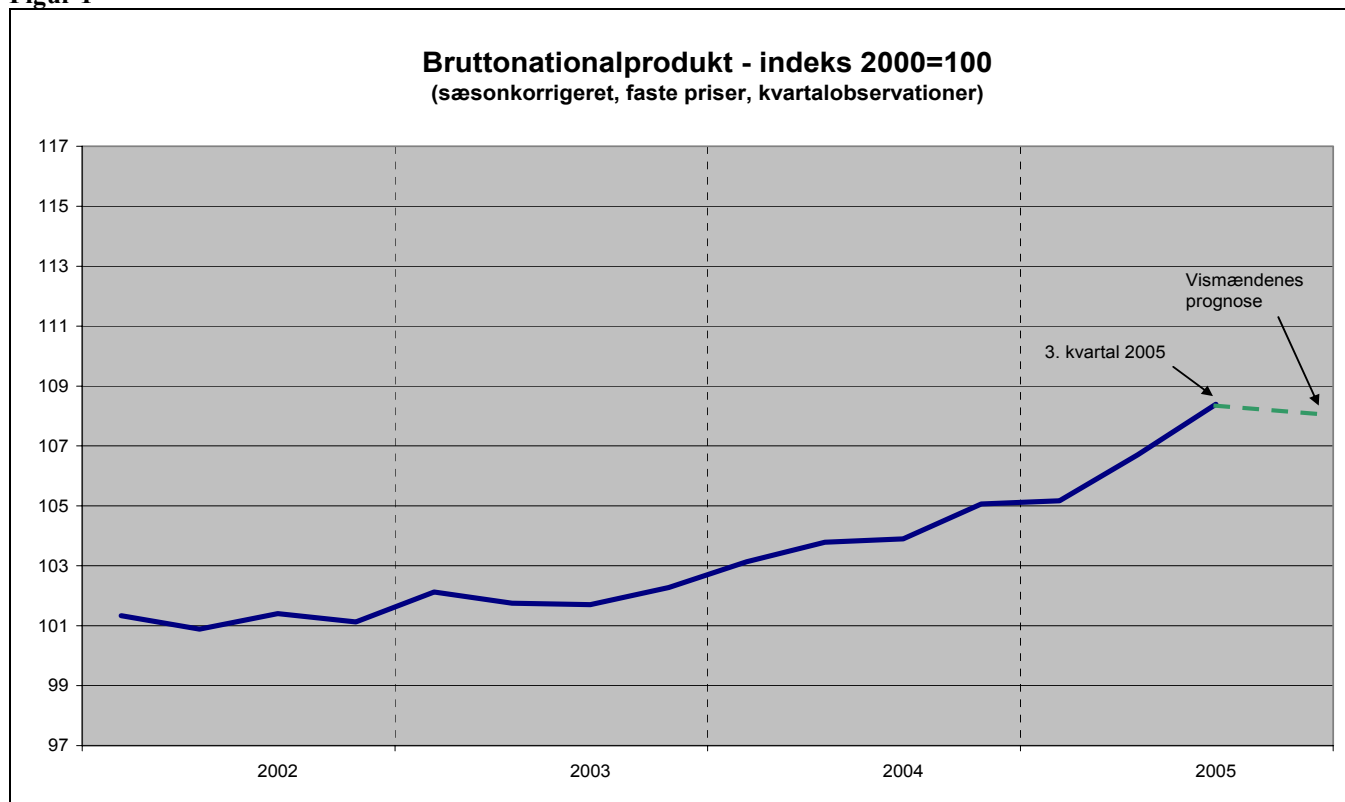
I. Dansk Økonomi.....	1
• Resumé.....	1
• Bruttonationalproduktet (BNP).....	2
• Privatforbruget.....	3
• Investeringerne.....	5
• Boligbyggeriet.....	6
• Offentlige finanser.....	7
• Eksport, import og betalingsbalance.....	8
• Ledigheden.....	9
• Priser og lønninger.....	10
• Rente- og aktiekurser.....	12
• Valutakurser.....	13
II. De 15 "gamle" EU-lande	15
• Resumé.....	15
• Bruttonationalproduktet (BNP).....	16
• Privatforbruget.....	18
• Investeringerne.....	19
• Offentlige finanser (budget).....	20
• Offentlige finanser (bruttogæld).....	21
• Ledigheden.....	22
• Priser og lønninger.....	23
• Rente- og aktiekurser.....	24
• Valutakursudviklingen.....	25
III. De 10 nye EU-lande.....	26
• Resumé.....	26
• Bruttonationalproduktet (BNP).....	27
• Privatforbruget.....	28
• Investeringerne.....	29
• Offentlige finanser (budget).....	30
• Offentlige finanser (bruttogæld).....	31
• Betalingsbalance.....	32
• Ledigheden.....	33
• Priserne.....	34
• Aktiekursudviklingen.....	35

Dansk økonomi - Resumé

- **Dansk økonomi** er stadig i fin form med noget nær rekordagtig **vækst** blandt de 15 ”gamle” EU-lande.
- Både i 2004 og 2005 var det privatforbruget der primært trak væksten i gang i Danmark, men i 2006 og fremefter er det efter Vismændenes prognoser primært **eksporten** og **investeringerne**, der holder gang i økonomien.
- De **offentlige finanser** er også i fin form med pæne **overskud**, der medfører at den danske **statsgæld** er under kraftig **reduktion**.
- Den store vækst i **eksporten** af både varer og tjenester giver også et stort overskud på betalingsbalancen. Det betyder, at på kort sigt vil **udlandsgælden** være borte.
- **Arbejdsløsheden** er nu nede på ca. 140.000 ledige (sæsonkorrigeret), og det er erfaringsmæssigt svært at komme meget længere ned med arbejdsløshedsprocenten, der er ca. 5 procent
- Det store **usikkerhedsmoment** er stadig, hvordan **oliepriser** og **dollarkurs** vil udvikle sig fremover.

Bruttonationalproduktet (BNP)

Figur 1

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 1

Forsyningsbalance	2002		2003		2004		Vismændenes prognose		
	realvækst (%)	nominelt (mia. kr.)	realvækst (%)	nominelt (mia. kr.)	realvækst (%)	nominelt (mia. kr.)	2005 real-vækst	2006 real-vækst	2007 real-vækst
BNP	0,5	1.356	0,8	1.391	2,0	1.444	2,8	2,4	1,8
Privat forbrug	0,9	644	1,3	667	3,9	699	4,3	2,7	2,0
Offentligt forbrug	2,2	357	0,3	367	2,0	385	1,2	0,7	0,7
Faste bruttoinv.	0,5	271	1,9	268	3,1	280	3,6	5,7	2,3
Eksport	4,8	638	-0,9	640	3,3	658	7,5	4,4	3,4
Import	6,5	559	-0,5	553	6,5	580	8,7	5,6	3,4

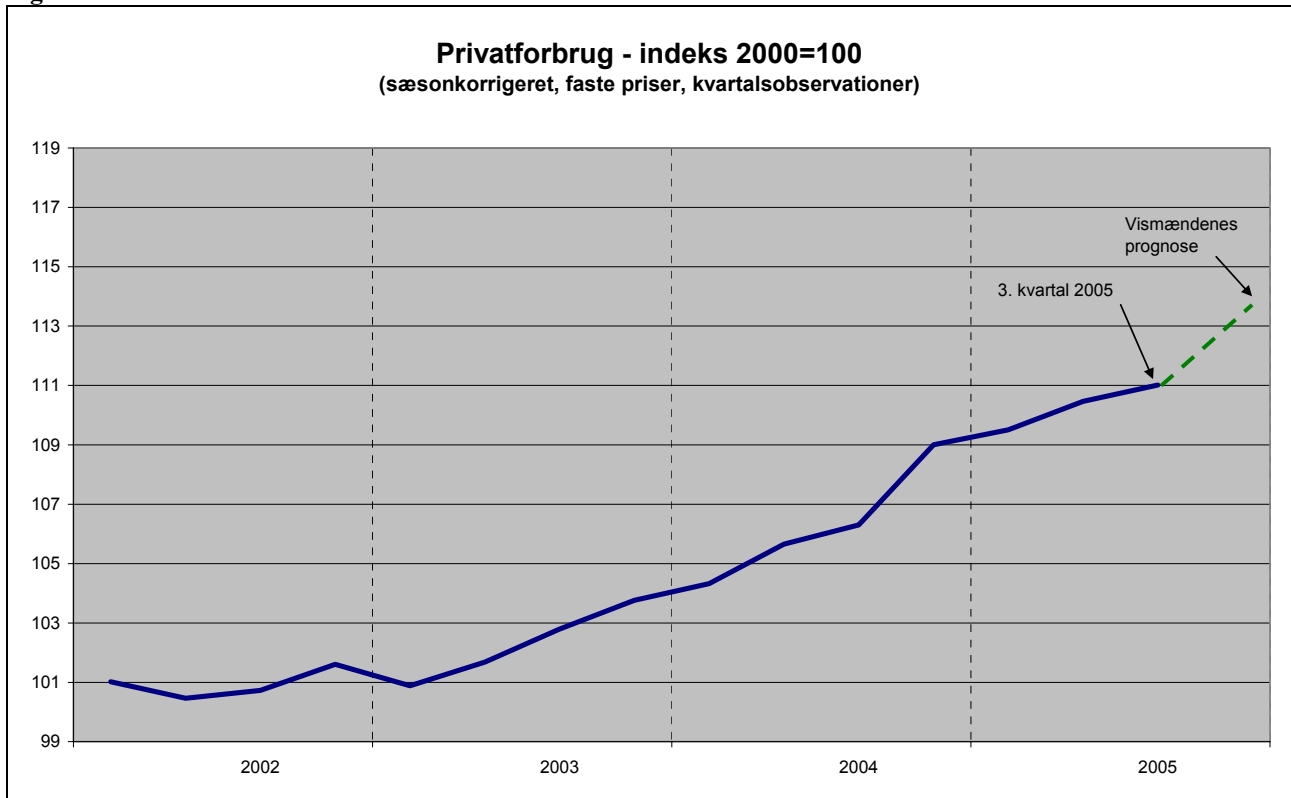
Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd – Dansk Økonomi, Efterår 2005 – November 2005

Den danske økonomiske vækst er for alvor kommet i gang; den danske vækst er tillige i toppen blandt de 15 ”gamle” EU-lande. I 2004 var det primært det private forbrug der trak væksten, men i 2005 er væksten både trukket i vejret af det private forbrug og ikke mindst eksporten.

For **2006** ventes en lille nedgang i væksten, idet stigningen i det private forbrug ventes at flade noget ud. Derimod ser det ud til at bruttoinvesteringerne stiger meget i 2006, samtidig med at eksporten stadig holder et pænt stigningsniveau.

Privatforbruget

Figur 2

Kilde: Danmarks Statistik

Privatforbruget for 2005 forventes at nå op på 751 mia. kr. og i 2006 forventes et forbrug på 783 mia. kr., svarende til en stigning på 2,7 procent i realvækst. Det er en afdæmpning i stigningen i forhold til foregående år, som skyldes tre ting. Dels forventes en lidt **stigende rente** og dels en noget mere afdæmpet stigning i **huspriserne**. Hertil kommer, at den **disponible indkomst** for husholdningerne nok vil stige noget mindre end de foregående år.

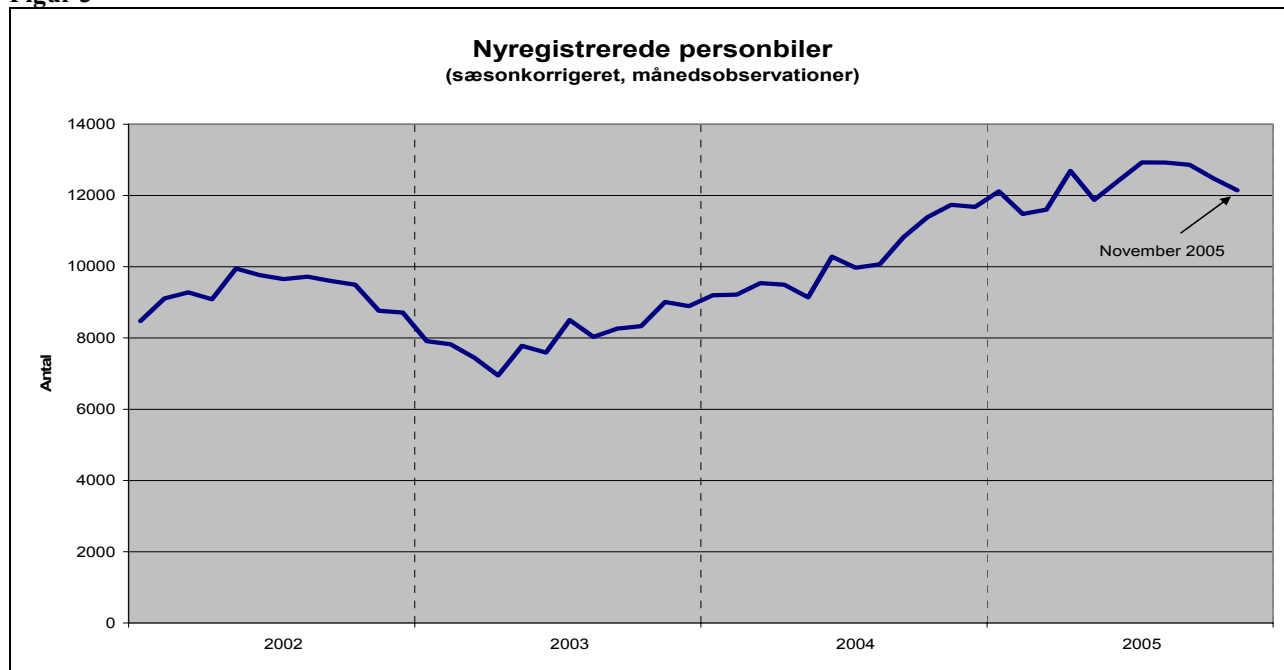
Den store usikkerhedsfaktor er også i år **olieprisernes** udvikling.

Tekst til privatforbruget (figur 3 og 4)

Det samlede antal nyregistrerede **biler** i 2005 ventes at nå op på ca. 150.000 nyregistreringer, svarende til en stigning på over **20 procent** i forhold til 2004. Det giver ca. 22 mia. kr. i registreringsafgifter i statskassen i 2005 mod 17 mia.kr. i 2004. I 2006 ventes antallet af nyregistrerede biler dog at flade ud sammen med det øvrige private forbrug.

Stigningen i **detailomsætningen** for 2005 skønnes til ca. 4 procent i forhold til 2004, svarende nogenlunde til stigningerne i det samlede private forbrug.

Figur 3

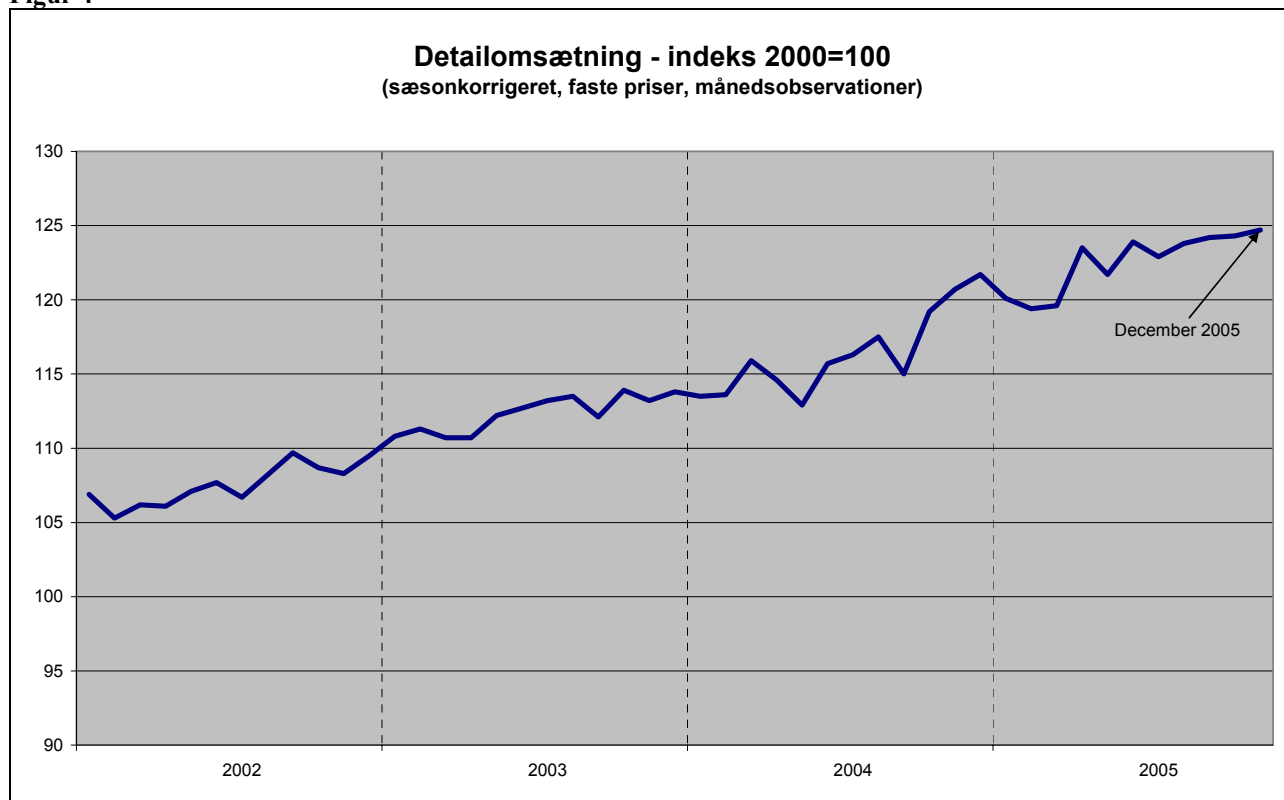
Kilde: Danmarks statistik

Tabel 2

Nyregistrerede personbiler	2002	2003	2004	jan. - nov. 2005
	111.598	96.503	122.542	135.493
				jan. - nov. 2004
				110.865

Kilde: Danmarks Statistik

Figur 4

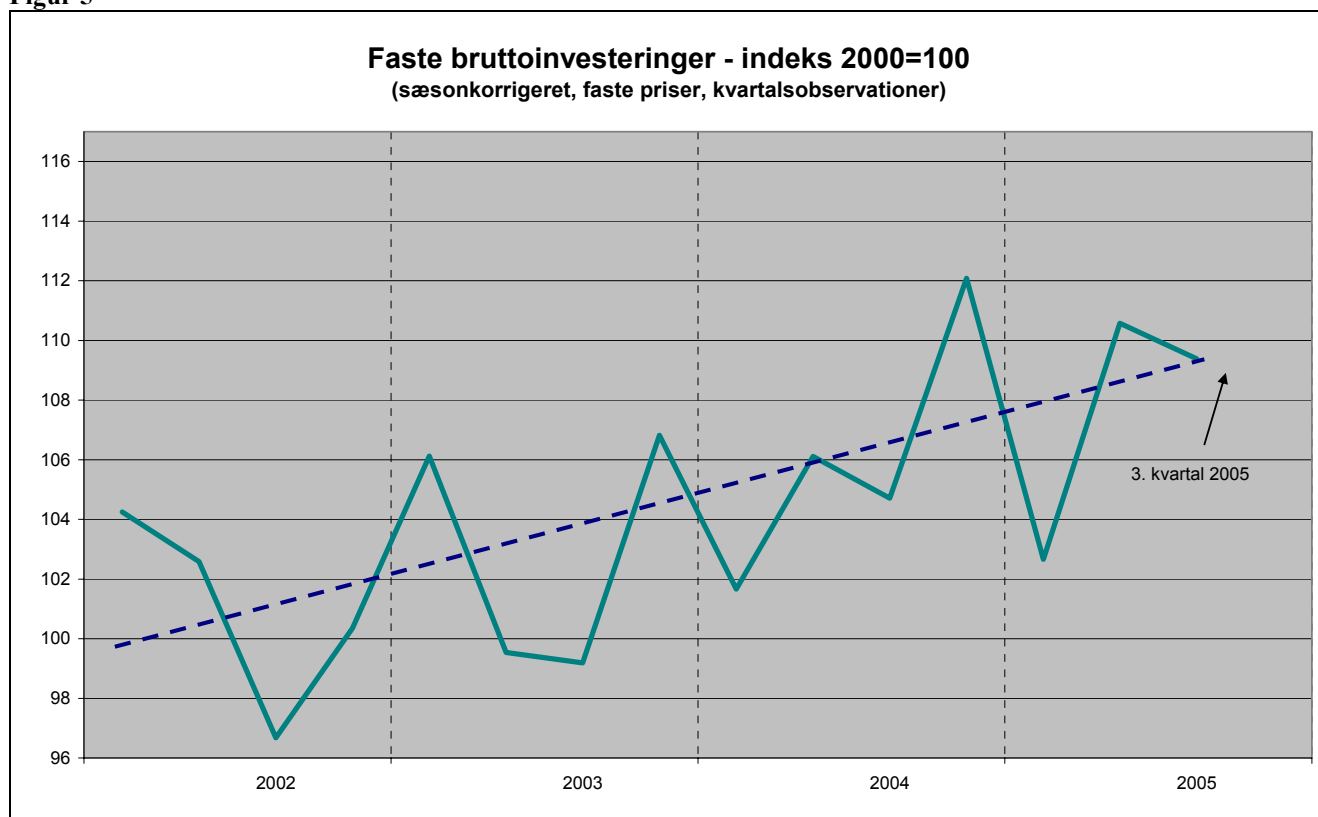

Kilde: Danmarks Statistik

← Se forklarende tekst

Investeringerne

Figur 5

Kilde: Danmarks Statistik

Note: Den lineære fremstilling er en tendenslinie over udviklingen i de faste bruttoinvesteringer.

Tabel 3

Faste bruttoinvesteringer (mia. kroner, årets priser)	2002			2003			2004			Vismændenes prognose (realvækst)		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Offentlige investeringer	24	24	25	-3,5	2,0	2,0						
Private investeringer	248	250	263	4,3	6,0	2,3						
Heraf boliginvesteringer	59	65	73	5,2	6,4	2,6						
Totale faste bruttoinvesteringer	272	274	288	3,6	5,7	2,3						

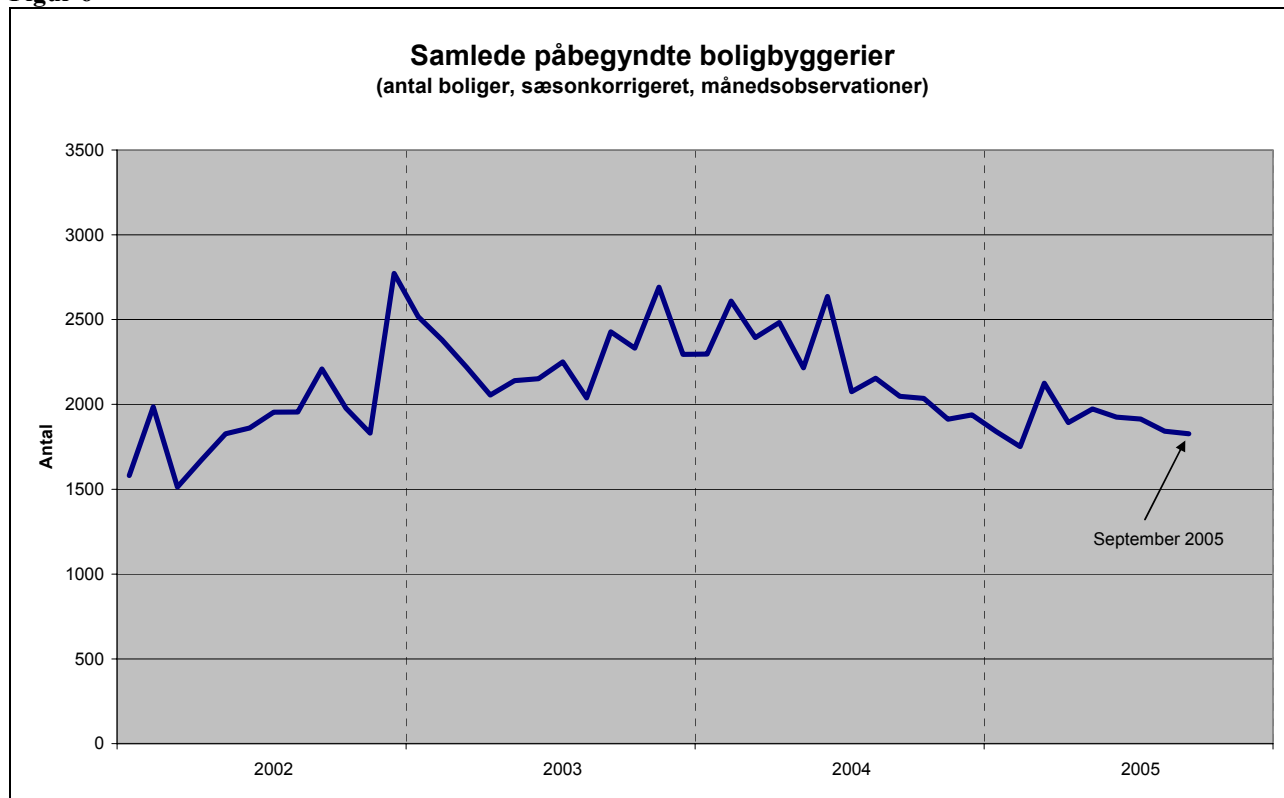
Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd – Dansk Økonomi, efterår 2005 – november 2005

De samlede **private investeringer** forventes at stige pænt i 2006 med en vækst på 6,0 procent i forhold til 2005. Det er især boliginvesteringer, der forventes at tage endnu et hak opad i stigningsprocenten.

De **offentlige investeringer** forventes derimod at udvise et fald i 2005 og vil stige lidt igen i 2006.

Boligbyggeriet

Figur 6

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 4

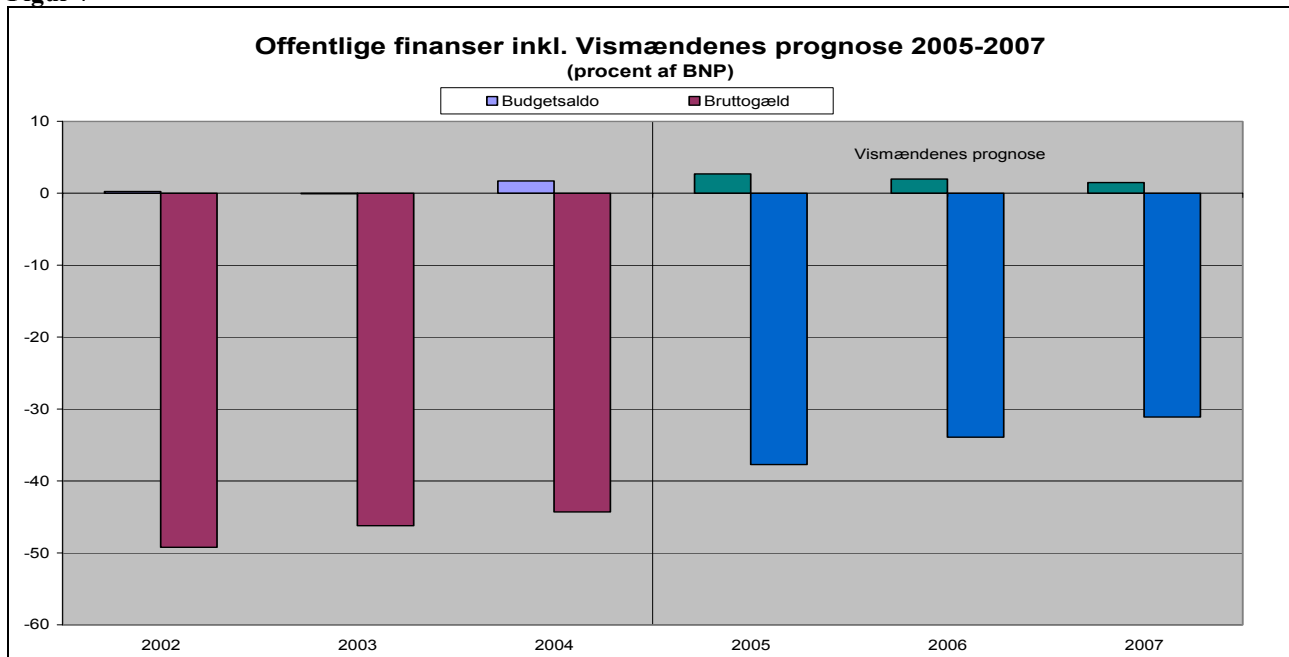
Antal påbegyndte boliger	2002	2003	2004	jan.-sep.2005
		23.138	27.500	17.093
				jan.-sep.2004
				20.913

Kilde: Danmarks Statistik

Hvis man skal tro på statistikken over **nye påbegyndte boliger** så ser det sløjt ud med det nye boligbyggeri. I de tre første kvartaler af 2005 er der tale om et betragteligt fald i påbegyndelserne. Når der samtidig tages i betragtning, at påbegyndelserne i det offentligt støttede boligbyggeri er steget fra 2004 til 2005, må det være det private boligbyggeri, der trods den store efterspørgsel, har svært ved at komme i gang.

Offentlige finanser

Figur 7

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd – Dansk Økonomi, Efterår 2005 – november 2005

Tabel 5

Offentlig sektor (mia. kroner)	Historiske data			Vismændenes prognose		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Offentligt forbrug	357	367	385	404	421	437
Løbende overførsler	348	359	367	-	-	-
Investeringsudgifter	30	28	33	-	-	-
Drifts- og kapitaludgifter i alt	753	774	804	-	-	-
Driftsindtægter	748	766	817	-	-	-
Investeringsindtægter	8	7	12	-	-	-
Drifts- og kapitalindtægter i alt	756	773	829	-	-	-
Budgetoverskud*	3,0	-1,0	25	41	32	26
Budgetoverskud (% af BNP)	0,2	-0,1	1,7	2,7	2,0	1,5
Offentlig ØMU-gæld i DKK*	664	642	642	578	547	522
Offentlig ØMU-gæld i % af BNP	49,2	46,2	44,4	37,7	33,9	31,1

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd – Dansk Økonomi, Efterår 2005 – november 2005

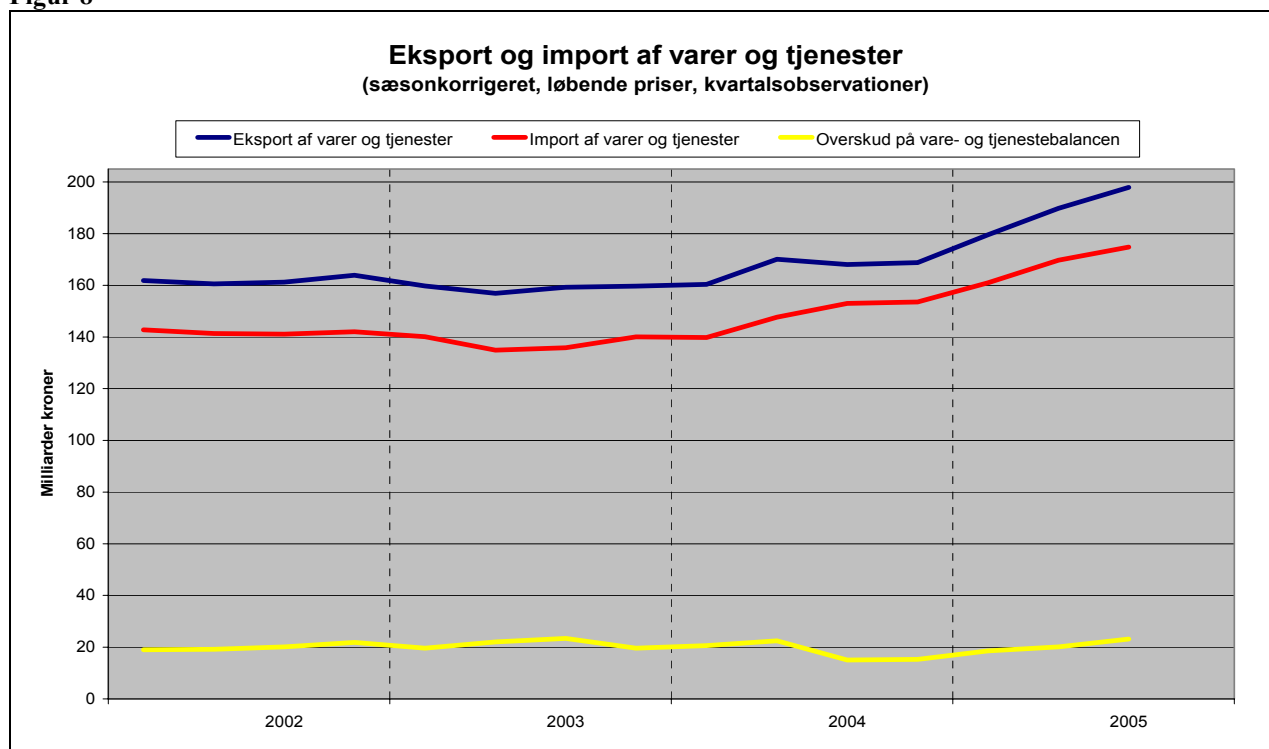
* Budgetoverskud og bruttogæld er eksklusive ATP

Budgetoverskuddet på de offentlige finanser ser ud til at holde sig på et pænt og stabilt niveau. **Regeringens** seneste prognose for budgetoverskuddet for 2006-2007 ligger oven i købet noget over Vismændenes prognose (jf. tabel 5). Det er den høje vækst, den faldende arbejdsløshed og den lave rente, der giver budgetoverskuddet.

Også **bruttogælden** (eller ØMU-gælden) er kraftigt på vej ned og vil ifølge prognoserne være på omkring 30 procent af BNP i 2007. I 2002 udgjorde bruttogælden ca. 50 procent af BNP, så der er tale om en væsentlig reduktion.

Eksport, import og betalingsbalance

Figur 8

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 6

Udenrigshandel og løbende poster (mia. kroner)				Vismændenes prognose (realvækst)		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Eksport af tjenester	210	211	218	11,9	3,1	3,1
Eksport af varer	437	424	449	5,4	5,0	3,6
Import af tjenester	180	177	187	13,3	3,2	3,0
Import af varer	387	374	407	6,5	6,8	3,5
Eksport af varer og tjenester	647	636	667	7,5	4,4	3,4
Import af varer og tjenester	567	551	594	8,7	5,6	3,4
Overskud på vare- og tjenestebalancen	80	85	73	72	67	69
Løbende overførsler	-23	-23	-25	-	-	-
Løn og formueindkomst m.v.	-23	-16	-12	-	-	-
Overskud på de løbende poster	34	46	36	34	30	31
Procent af BNP	2,5	3,3	2,5	2,2	1,9	1,9
Udlandsgæld i DKK	227	178	166	132	102	70
Udlandsgæld i % af BNP	16,7	12,8	11,5	8,6	6,3	4,2

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd – Dansk Økonomi, efterår 2005 – november 2005

Eksporten af varer og tjenester fik et rekordår i 2005 med realvækst på næsten 8 procent, og overskuddet på betalingsbalancens løbende poster kan dermed fastholdes på omkring 30 mia.kr. i prognoseperioden (2005-2007). I **regeringens** prognose regnes der med et større overskud på omkring 50 mia.kr.

Udlandsgælden er dermed på vej mod en udfasning i 2007. **Regeringen** regner oven i købet med et **udlandstilgodehavende** i 2007 på ikke mindre end 43 mia.kr.

Tekst til ledigheden (figur 9 og 10)

Ledigheden er nu nede på det laveste niveau siden midten af 2002 og fortsætter væksten i økonomien kommer ledigheden helt ned på ca. 140.000 ledige (sæsonkorrigeret) som årgennemsnit. Så kan ledigheden næppe blive lavere af såkaldte strukturelle årsager. For tiden har Danmark en af de laveste arbejdsløshedsprocenter i EU.

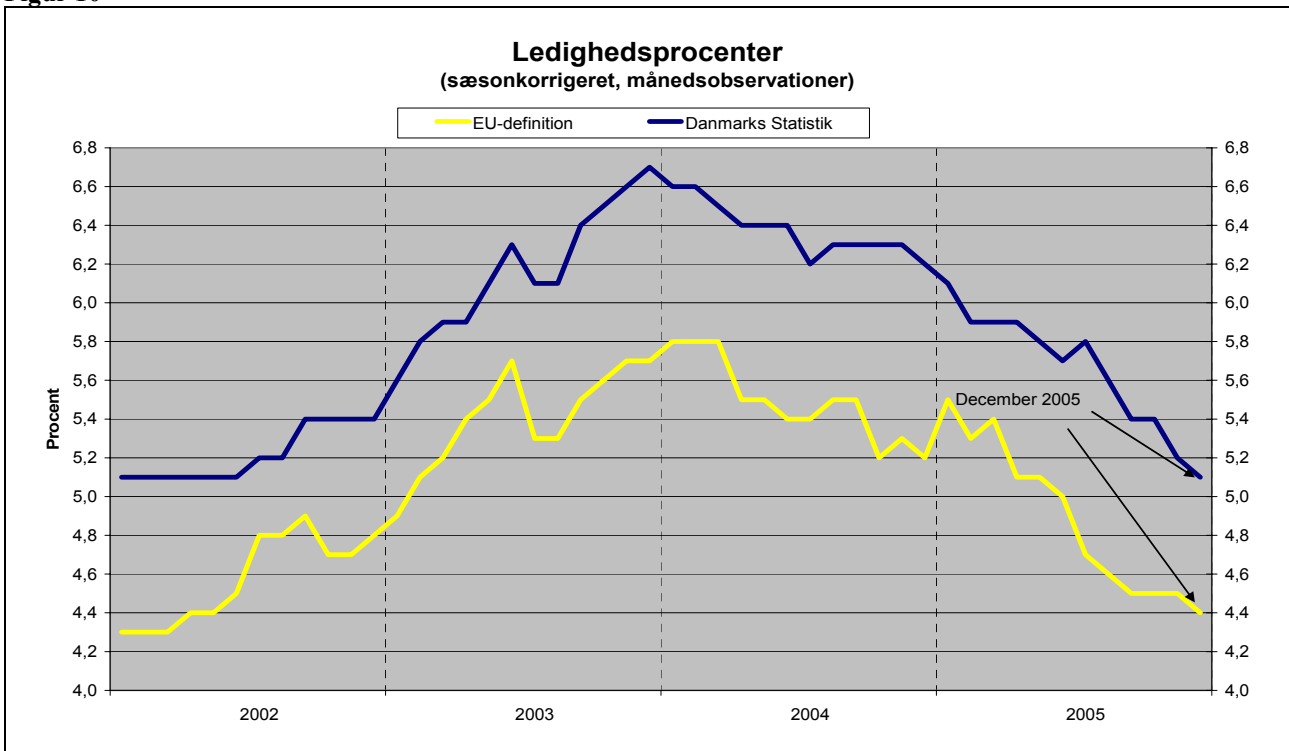
Ledigheden

Figur 9

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd – Dansk Økonomi, efterår 2005 – november 2005

Figur 10

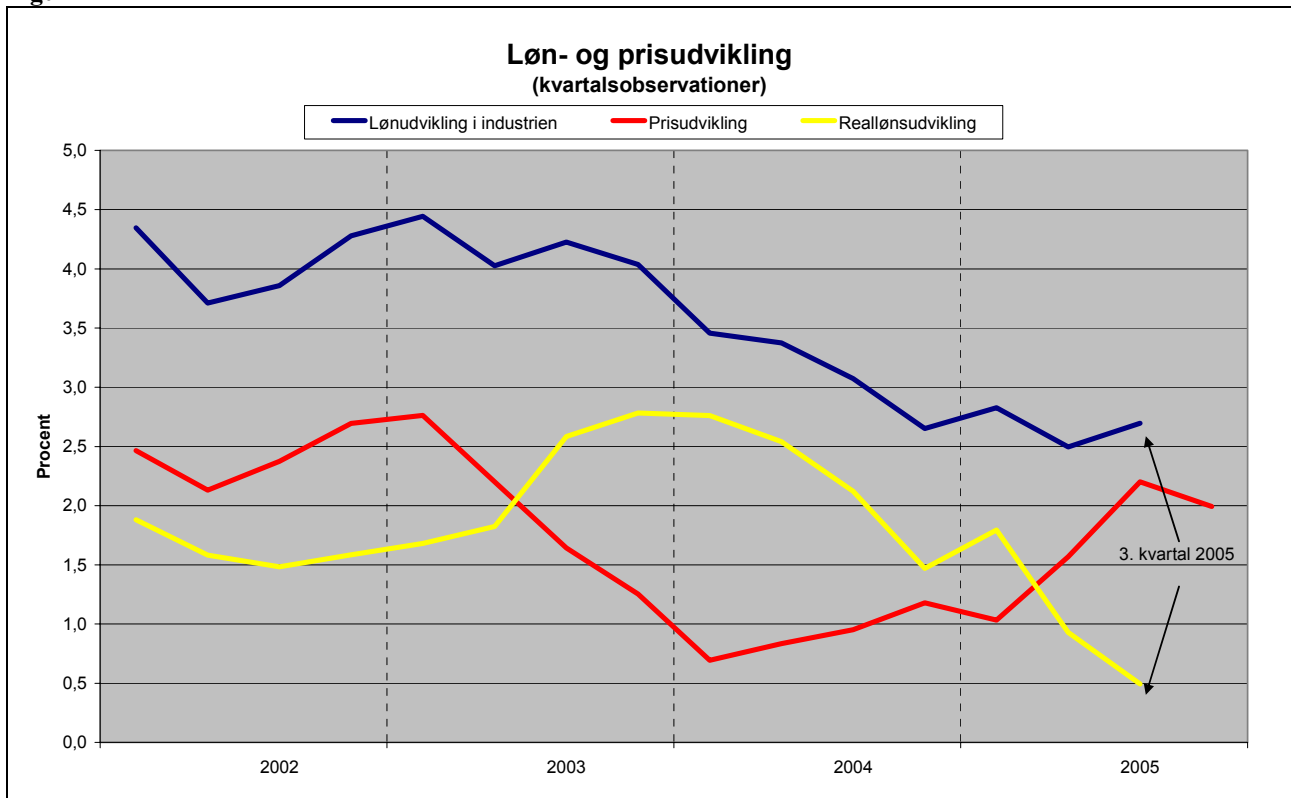
Kilde: Danmarks Statistik, Eurostat

Note: EU's harmoniserede ledighedsbegreb er defineret i Kommissionens forordning 1897/2000 og følger FN's internationale arbejdsorganisations (ILO) normer

← Se forklarende tekst

Priser og lønninger

Figur 11

Kilde: Danmarks Statistik, Eurostat

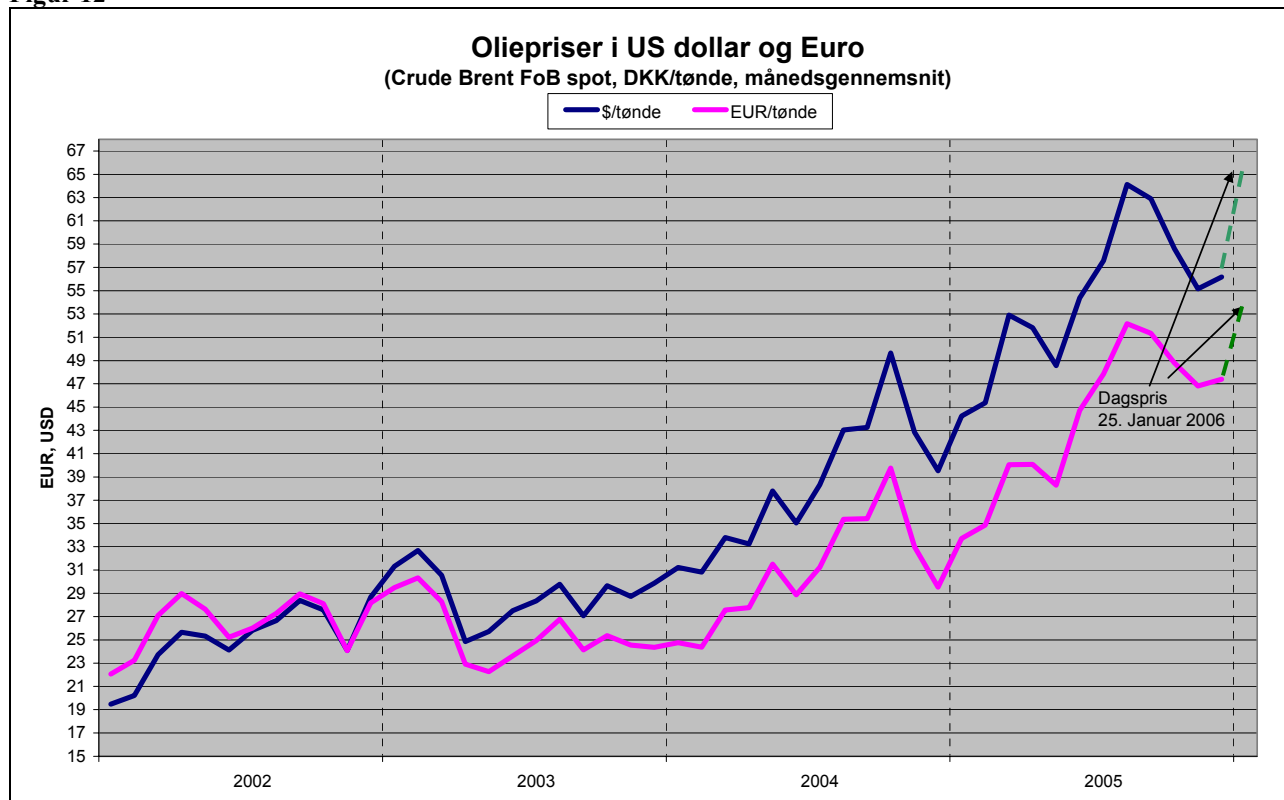
Lønnen i industrien stiger nogenlunde konstant med 2½-3 procent i 2005 og lønstigningstakten har været jævnt faldende igennem de seneste år. Selv med en højkonjunktur som den nuværende er det bemærkelsesværdigt rent historisk, at lønstigningerne er så beherskede. Derimod tog priserne noget af et hop i 2. og 3. kvartal i 2005 og det gav et dyk i **reallønnen**, som for året som helhed må skønnes til ca. 1 procent.

Tekst til oliepriser (figur 12 og 13)

Oliepriserne kender tilsyneladende kun en vej – og det er opad. Ved udgangen af januar var priserne – igen – oppe på små 70 USD pr. tønde. Hele vejen igennem 2005 har tendensen været klart stigende.

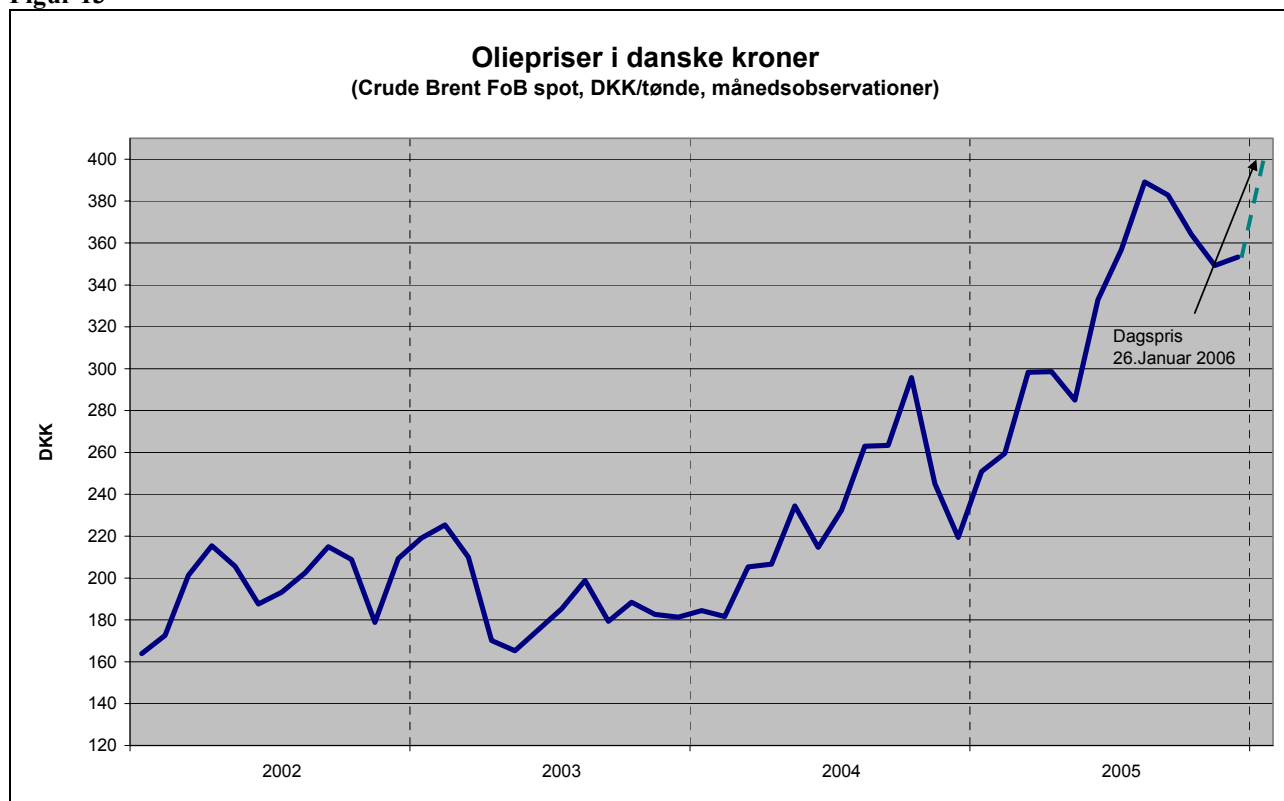
Omregnet til danske kroner har der næsten været tale om en **fordobling i priserne** igennem 2005 som følge af, at dollarkursen også har været noget stigende i årets løb.

Figur 12

Kilde: International Energy Agency

Figur 13

Kilde: International Energy Agency

← Se forklarende tekst

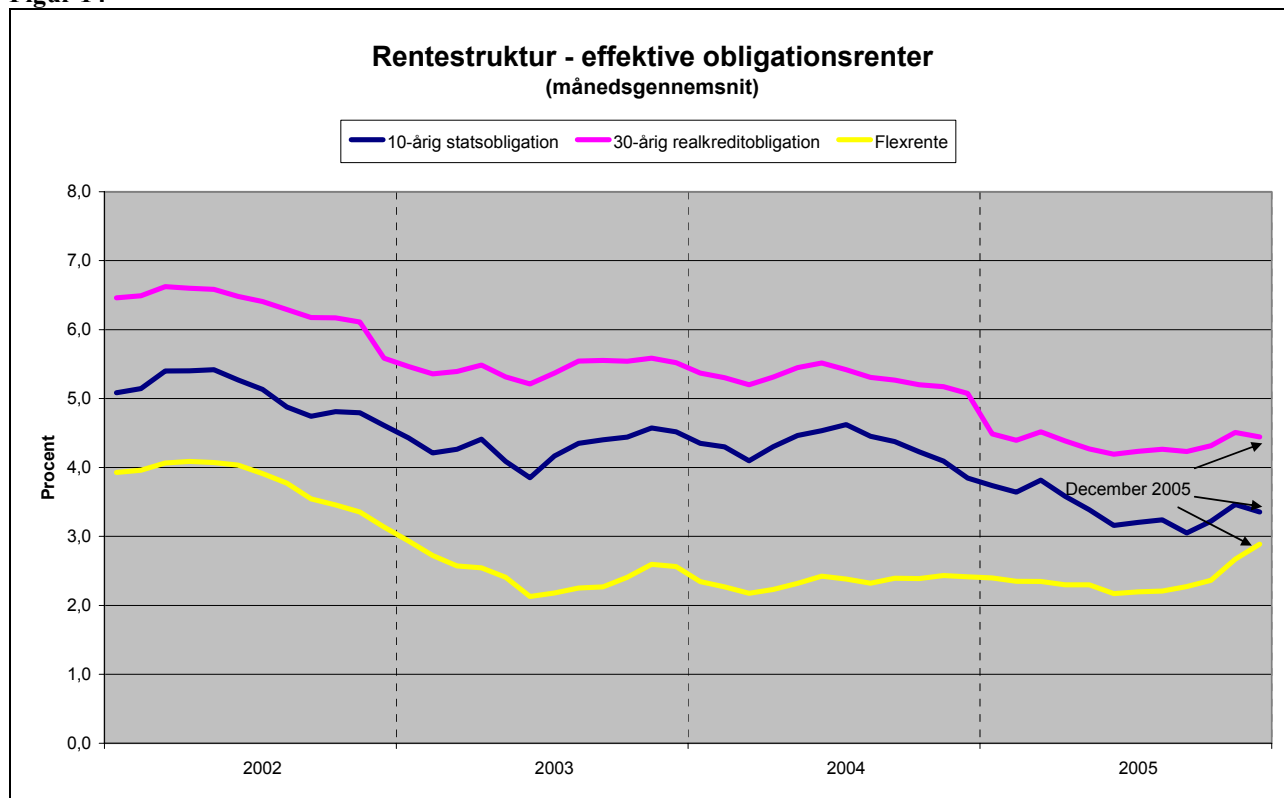
Tekst til renteutvikling og aktiekurser (figur 14 og 15)

Renterne er lidt på vej opad igen og det gælder især de helt **korte renter** der er steget med $\frac{3}{4}$ procent til næsten 3 procent på kort tid. Også de **lange renter** er steget noget, men knap så meget. Det er en naturlig følge af den økonomiske højkonjunktur Danmark er inde i.

Aktiemarkedet afspejler til fulde, at dansk økonomi er inde i en opgangskonjunktur med rekordhøje aktiekurser.

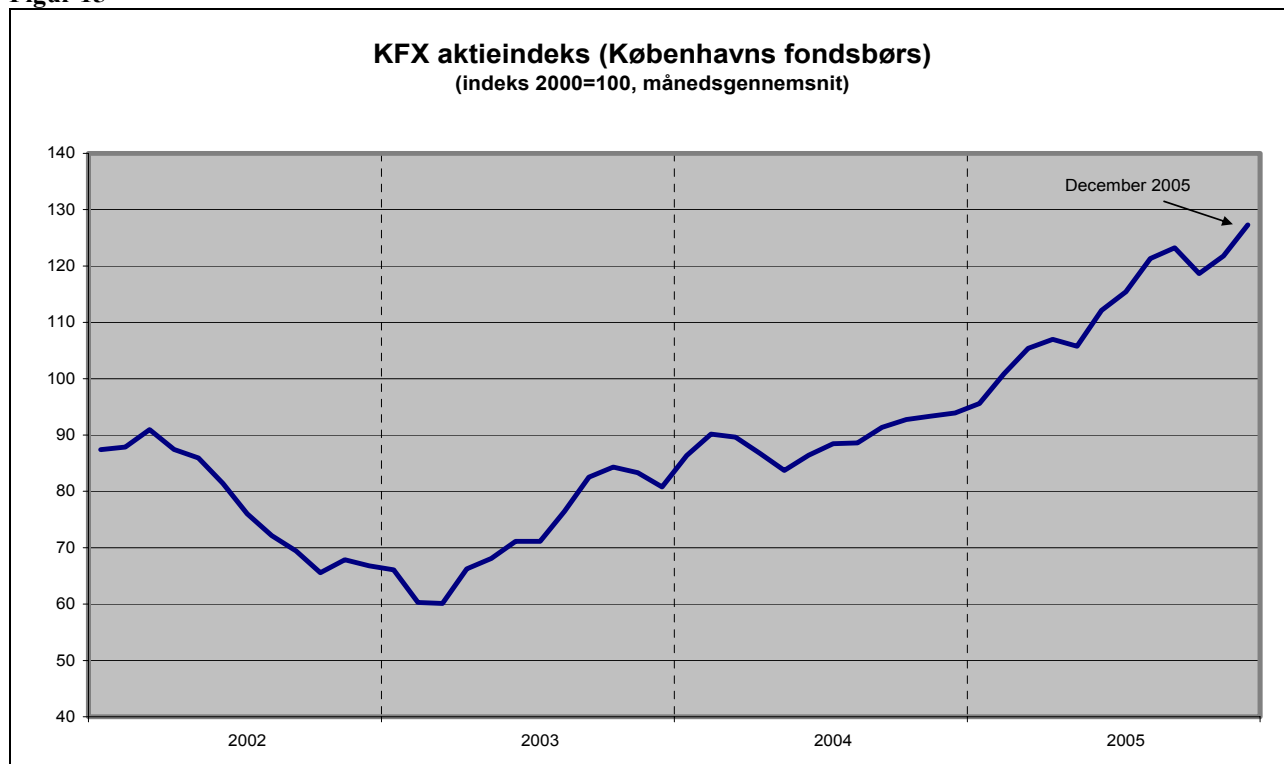
Rentestruktur og aktiekurser

Figur 14

Kilde: Danmarks Nationalbank, Realkreditrådet

Figur 15

Kilde: Danmarks Nationalbank

← Se forklarende tekst

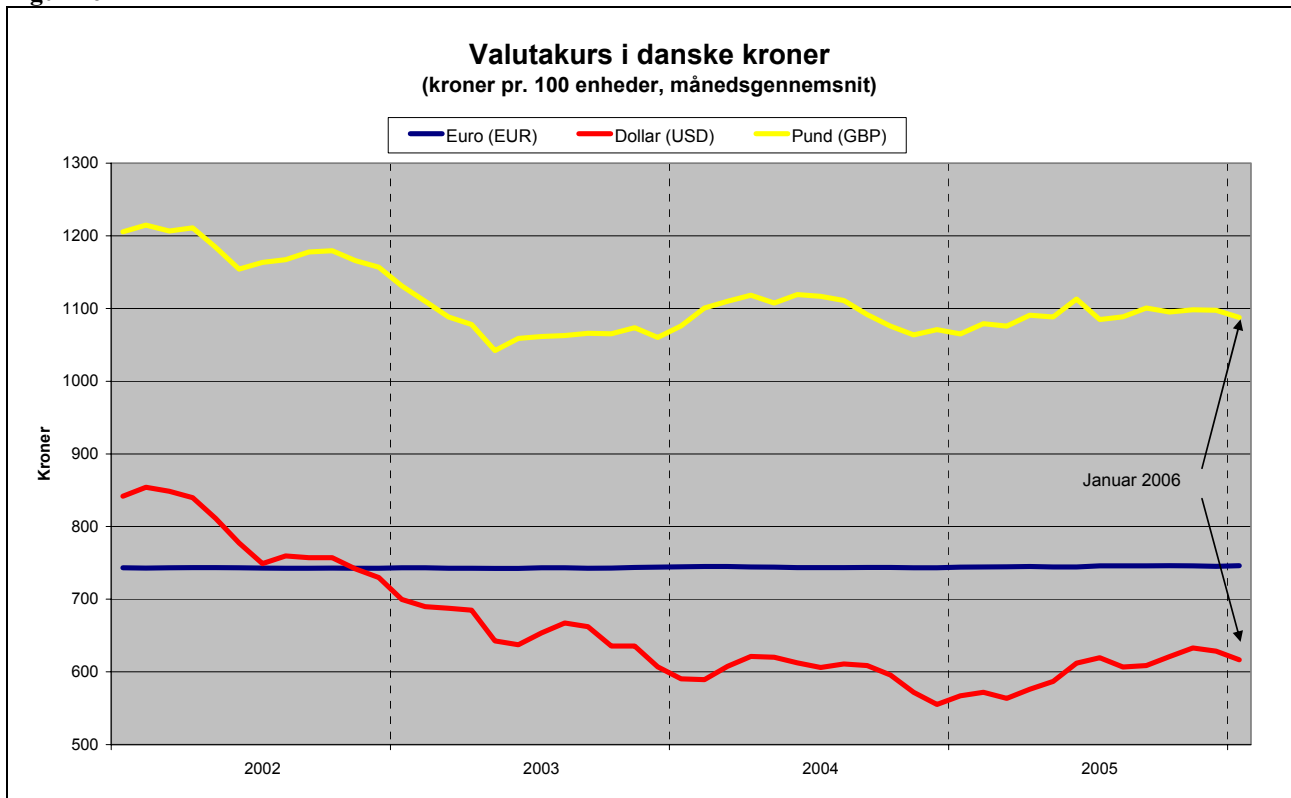
Tekst til valutakurser (figur 16 og 17)

Dollarkursen er steget en del i løbet af 2005. Fra at være ca. 5,50 kr. pr. dollar ved udgangen af 2004 er kursen nu stabiliseret på ca. 6,20 kr. pr. dollar. Det kan næppe overraske, at forudsigelser om dollarkursens fremtidige udvikling er vanskelige.

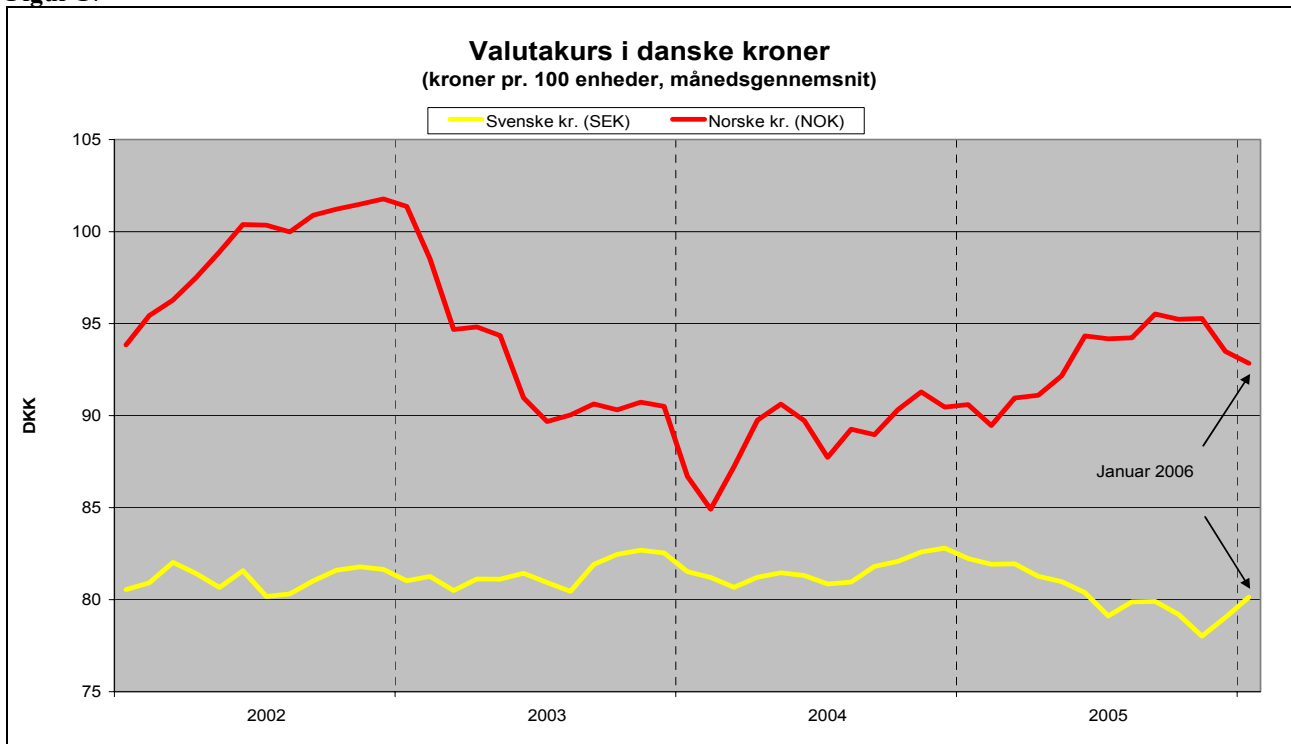
Den svenske krone er nogenlunde stabil på omkring 80 kr. pr. 100 danske kroner.

Valutakurser

Figur 16

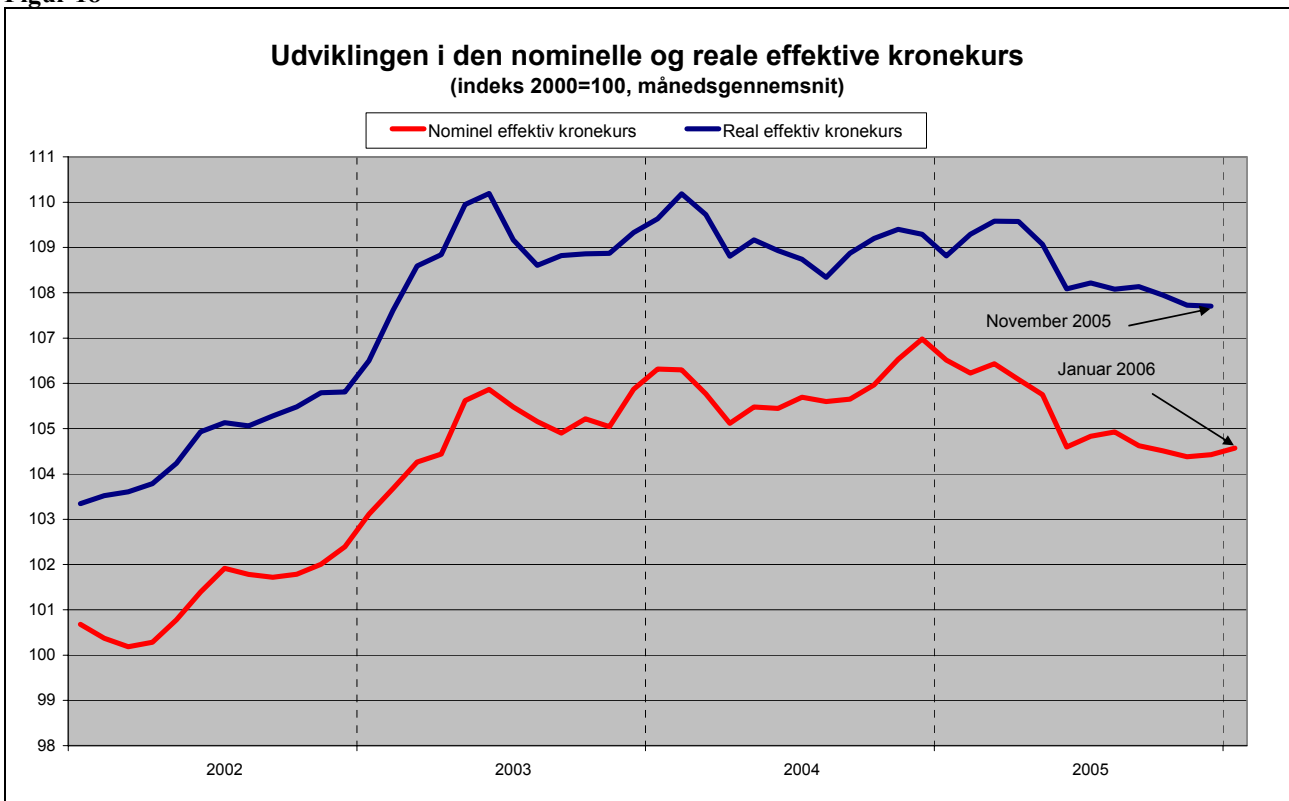
Figur 17

Kilde: Danmarks Nationalbank

← Se forklarende tekst

Figur 18

Kilde: Danmarks Nationalbank, real effektiv kronekurs er baseret på forbrugerpriser.

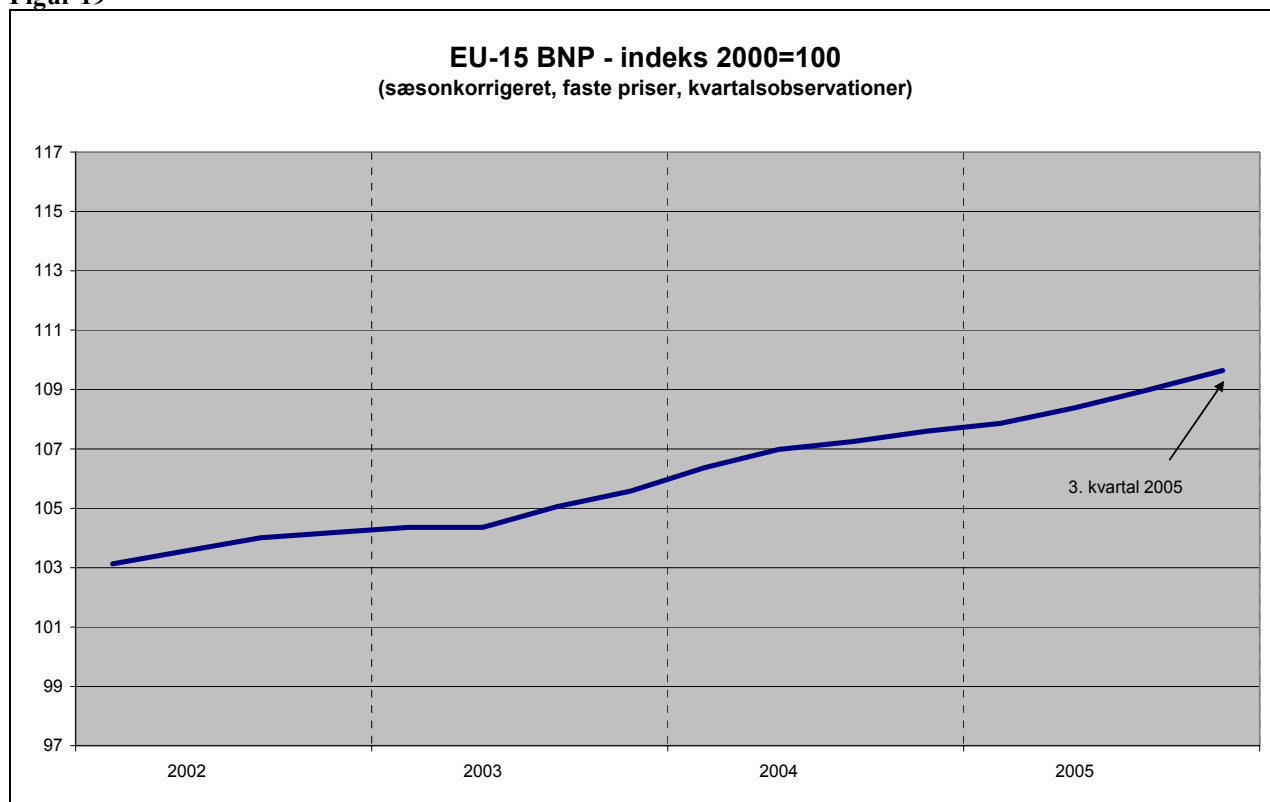
Hvis man ser på tallene for den **effektive kronekurs** (både den nominelle og reale), **har Danmark genvundet noget konkurrenceevne i løbet af 2005** set i relation til valutakursudvikling og inflation, idet indekset for de effektive kurser er faldet. En del af årsagen hertil skal nok findes i dollarkursens stigning samt den norske kroners stigning.

De 15 "gamle" EU-lande – Resumé

- Det er stadig så som så med **vækstudsigterne** på Europæisk plan; især for de 15 "gamle" EU-lande. Det kniber således stadig med at få væksten i gang i **Tyskland**, selvom der er lyspunkter. Væksten i Storbritannien ser også ud til at blive lidt lavere. Derimod er der godt gang i væksten i **Sverige**, og det hjælper dansk eksport.
- Det er både det **private forbrug** og **investeringerne**, der er stagneret i Tyskland og det sætter det tyske vækstlokomotiv i stå.
- De **offentlige finanser** er heller ikke i så god stand for EU-15. Underskuddet har tilsyneladende bidt sig fast, især i de store EU-lande, bortset fra Spanien. Der mangler stadig økonomisk vækst til at bringe de offentlige finanser i en bedre tilstand.
- **Ledigheden** ser ud til at være en smule på vej nedad i EU-15. Det er især bemærkelsesværdigt at **Spanien** har bevæget sig fra en ledighedsprocent på 11,5 procent i 2002 til 9,2 procent i 2005. I 2007 er procenten helt nede på 8,1 i Kommissionens prognose.
- **Prisstigningerne** er stadig beherskede i EU-15 med en "inflation" på 2-2½ procent.

Bruttonationalproduktet (BNP)

Figur 19

Kilde: Eurostat

Tabel 7

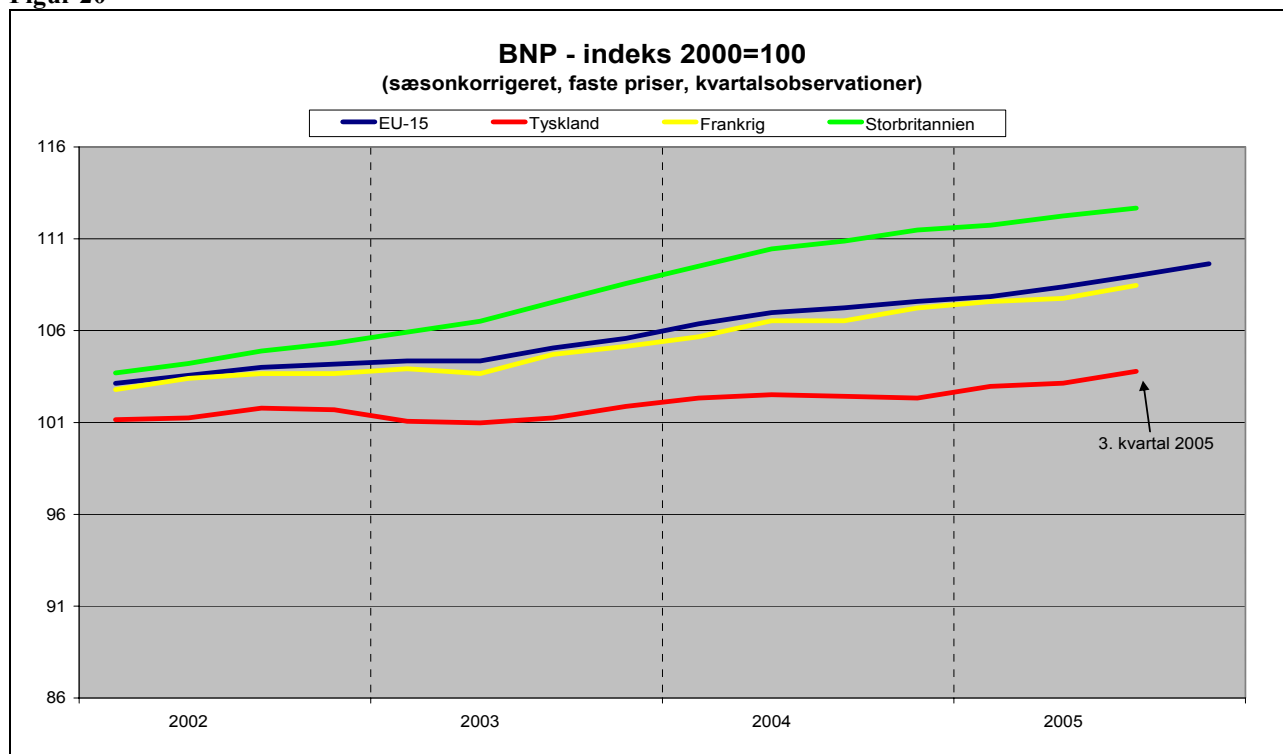
	EU-15 Forsyningsbalance				Kommissionens Prognose		
	2003		2004		2005	2006	2007
	Realvækst (%)	nominelt (mia.EUR)	Realvækst (%)	nominelt (mia.EUR)	Realvækst (%)	Realvækst (%)	Realvækst (%)
BNP	1,1	9.490	2,3	9.923	1,4	2,0	2,2
Privat forbrug	1,4	5.542	2,0	5.775	1,5	1,5	2,0
Offentligt forbrug	2,1	1.981	1,5	2.063	0,9	1,9	1,7
Faste bruttoinv.	0,7	1.815	2,8	1.915	2,1	3,3	3,4
Eksport	1,2	3.230	6,3	3.476	3,6	5,0	5,0
Import	2,8	3.085	6,6	3.338	4,1	4,9	5,0

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autumn 2005

Det er tydeligt, at **væksten** gik i stå i 2005 i de 15 "gamle" EU-lande. Både det **private forbrug** og **investeringerne** er med til at trække væksten ned, ligesom **eksporten** også har svært ved at følge med i 2005. Ifølge **Kommissionens prognose** ser det dog lidt lysere ud for især investeringerne og eksporten i 2006 og 2007.

Bruttonationalproduktet

Figur 20

Kilde: Eurostat

Tabel 8

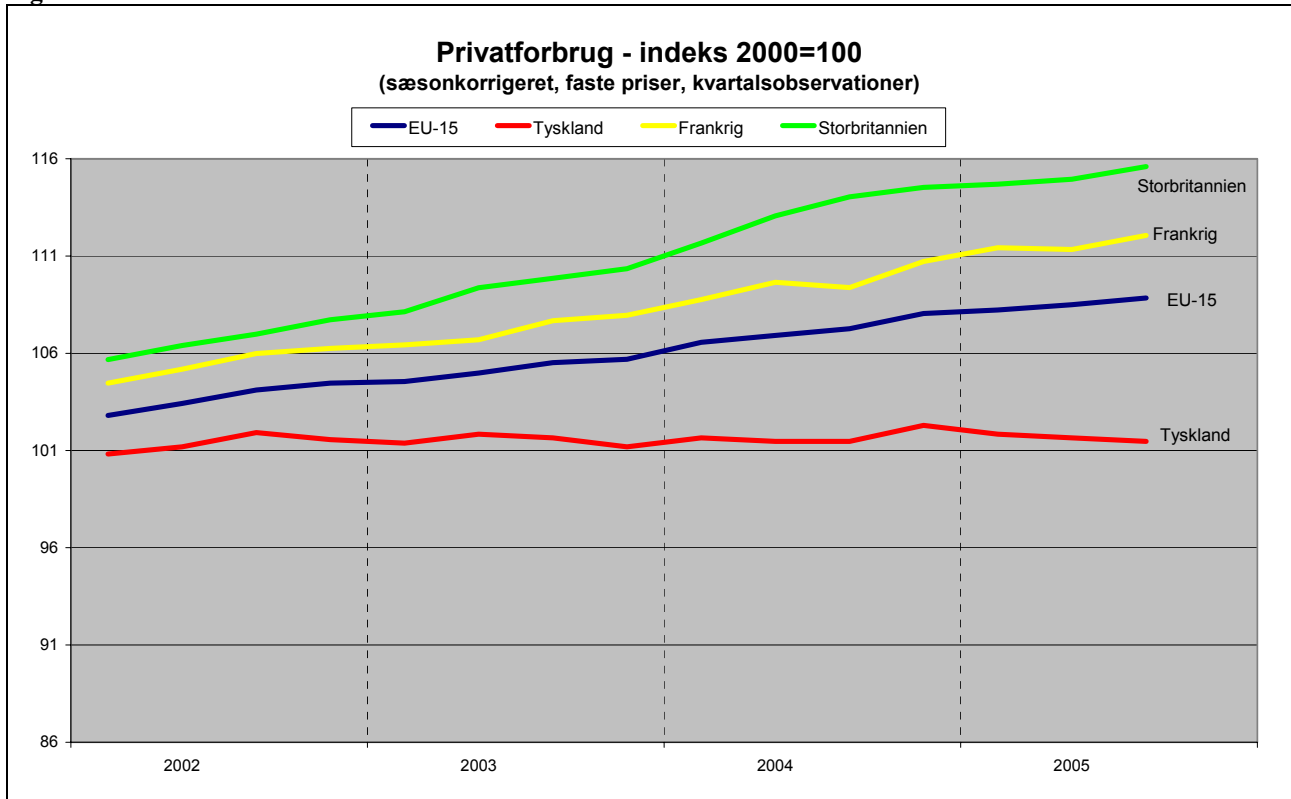
Årlig real BNP vækst	2002			2003			2004			Kommissionens prognose		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
EU-15	1,1	1,1	2,3	1,4	2,0	2,2						
Tyskland	0,1	-0,2	1,6	0,9	1,2	1,6						
Frankrig	1,2	0,8	2,3	1,5	1,8	2,3						
Storbritannien	2,0	2,5	3,2	1,6	2,3	2,8						
Spanien	2,7	3,0	3,1	3,4	3,2	3,0						
Italien	0,4	0,3	1,2	0,2	1,5	1,4						
Grækenland	3,8	4,6	4,7	3,5	3,4	3,4						
Portugal	0,5	-1,1	1,2	0,4	0,8	1,2						
Belgien	1,5	0,9	2,6	1,4	2,1	2,0						
Luxembourg	2,5	2,9	4,5	4,2	4,4	4,5						
Irland	6,1	4,4	4,5	4,4	4,8	5,0						
Holland	0,1	-0,1	1,7	0,5	2,0	2,4						
Østrig	1,0	1,4	2,4	1,7	1,9	2,2						
Finland	2,2	2,4	3,6	1,9	3,5	3,1						
Sverige	2,0	1,7	3,7	2,5	3,0	2,8						
Danmark	0,5	0,6	2,1	2,7	2,3	2,1						

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autumn 2005

Det er tydeligt, at der ikke er meget vækst i EU-15 i 2005 og at vækstudsigterne også er begrænsede for 2006. Det er primært **vækstlokomotivet** Tyskland og til dels også **Frankrig**, der er gået meget ned i tempo. **Storbritannien** er gået meget ned i vækst. Danmark ligger i toppen med økonomisk vækst i 2005.

Privatforbruget

Figur 21

Kilde: Eurostat

Tabel 9

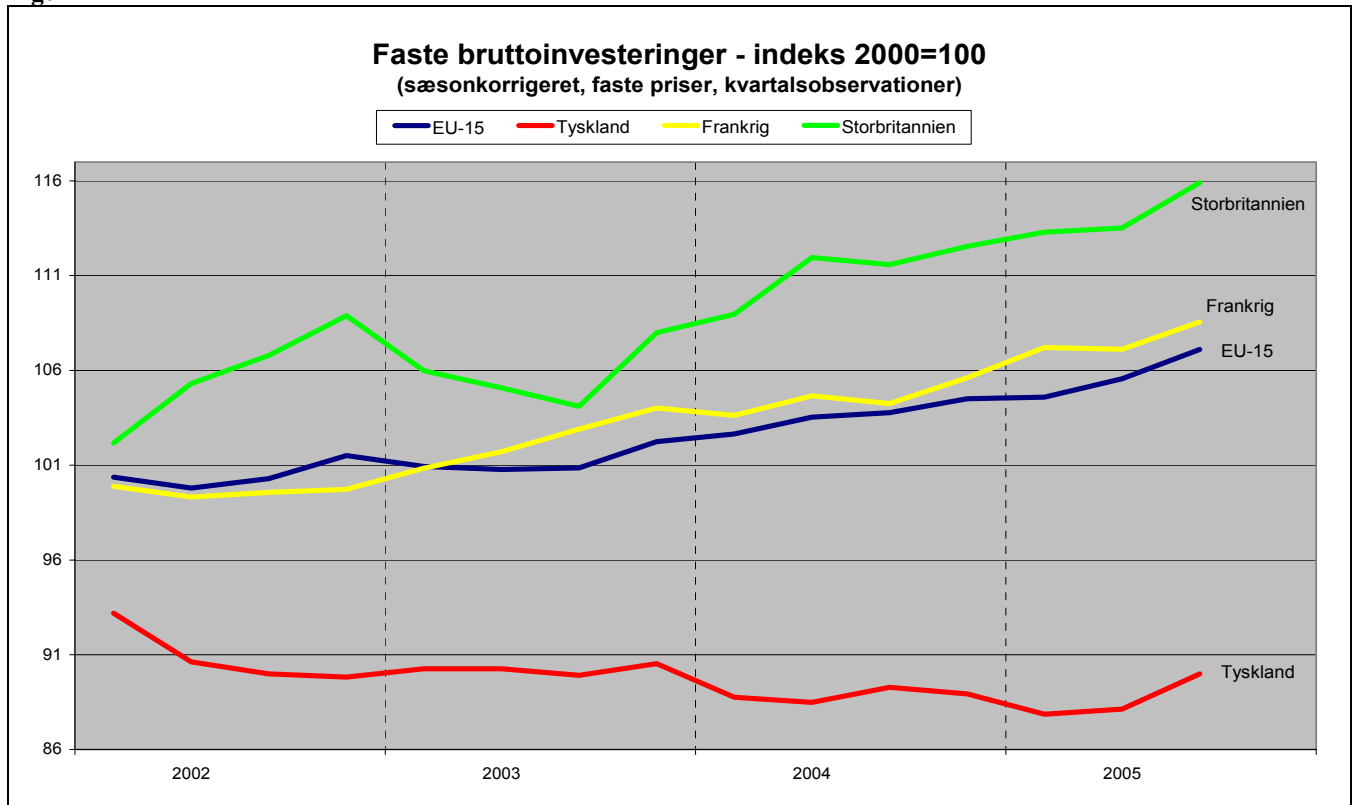
Årlig realvækst i privatforbrug	Kommissionen					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
EU-15	1,5	1,4	2,0	1,5	1,5	2,0

Kilde: Eurostat

Det **private forbrug** står næsten stille i EU-15 (i modsætning til f.eks. Danmark). Der regnes kun med en vækst på 1,5 procent. **I Tyskland har privatforbruger stået stille i fire år.**

Investeringerne

Figur 22

Kilde: Eurostat

Tabel 10

Årlig realvækst i fast bruttoinvesteringer	Kommissionen					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
EU-15	-1,2	0,7	2,8	2,1	3,3	3,4

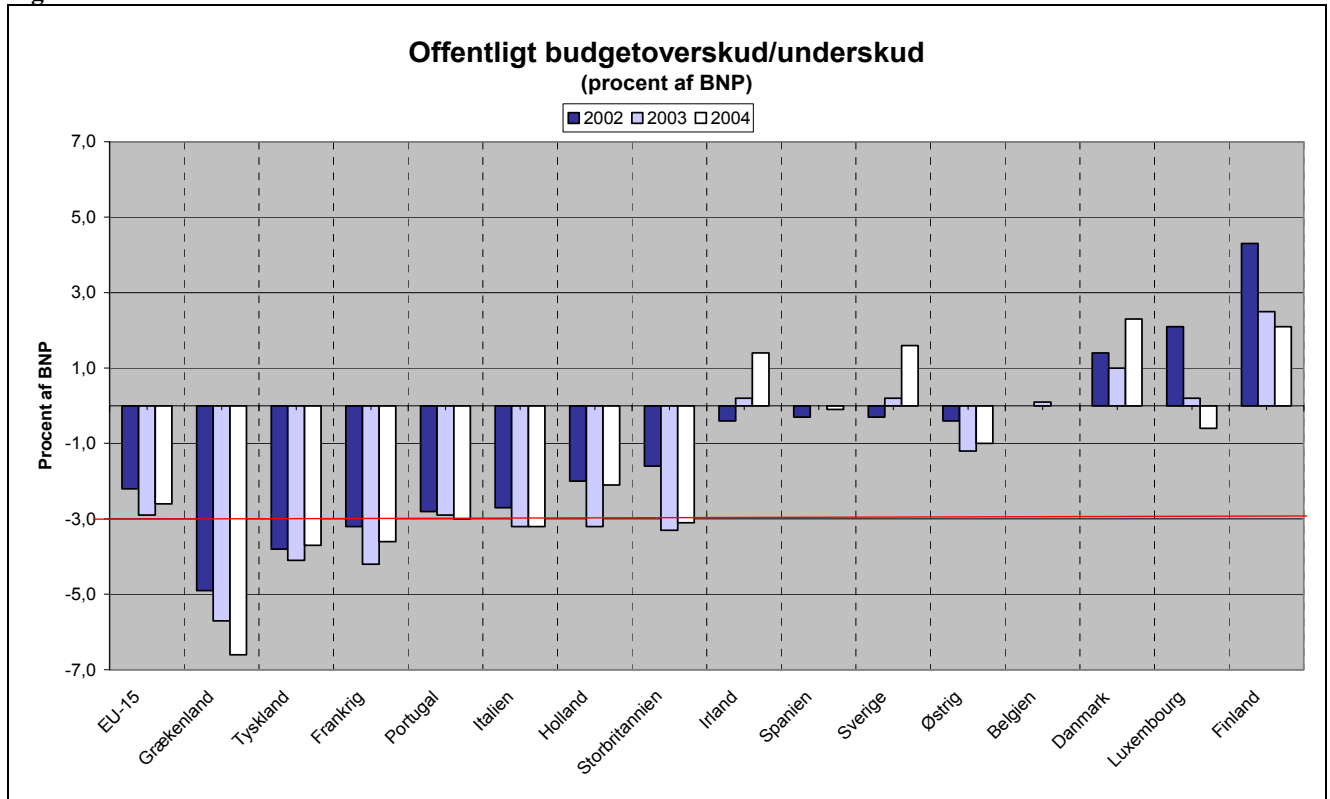
Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autum 2005

Heldigvis ser det noget mere positivt ud med **investeringerne** i EU-15, der primært må være trukket af **eksporten**, når det private forbrug er så lavt.

Lyspunktet er dog, at bruttoinvesteringerne ser ud til at bevæge sig en smule op i Tyskland, men det er ikke ret meget.

Offentlige finanser (budget)

Figur 23

Kilde: Eurostat

Tabel 11

Offentligt budgetoverskud (% af BNP)	Prognose*					Prognose*			
	2004	2005	2006	2007		2004	2005	2006	2007
EU-15	-2,6	-2,7	-2,7	-2,6	Østrig	-1,0	-1,9	-1,8	-1,4
Grækenland	-6,6	-3,7	-3,8	-3,8	Luxembourg	-1,2	-2,3	-2,0	-2,2
Tyskland	-3,7	-3,9	-3,7	-3,3	Spanien	-0,1	0,2	0,1	-0,4
Frankrig	-3,7	-3,2	-3,5	-3,5	Belgien	0,0	0,0	-0,3	-0,5
Storbritannien	-3,2	-3,4	-3,3	-3,0	Irland	1,4	-0,4	-0,3	-0,1
Italien	-3,2	-4,3	-4,2	-4,6	Sverige	1,6	1,4	0,8	1,1
Portugal	-3,0	-6,0	-5,0	-4,8	Finland	2,1	1,9	1,9	1,8
Holland	-2,1	-1,8	-1,9	-1,5	Danmark ¹	2,9	3,7	3,0	2,7

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autum 2005

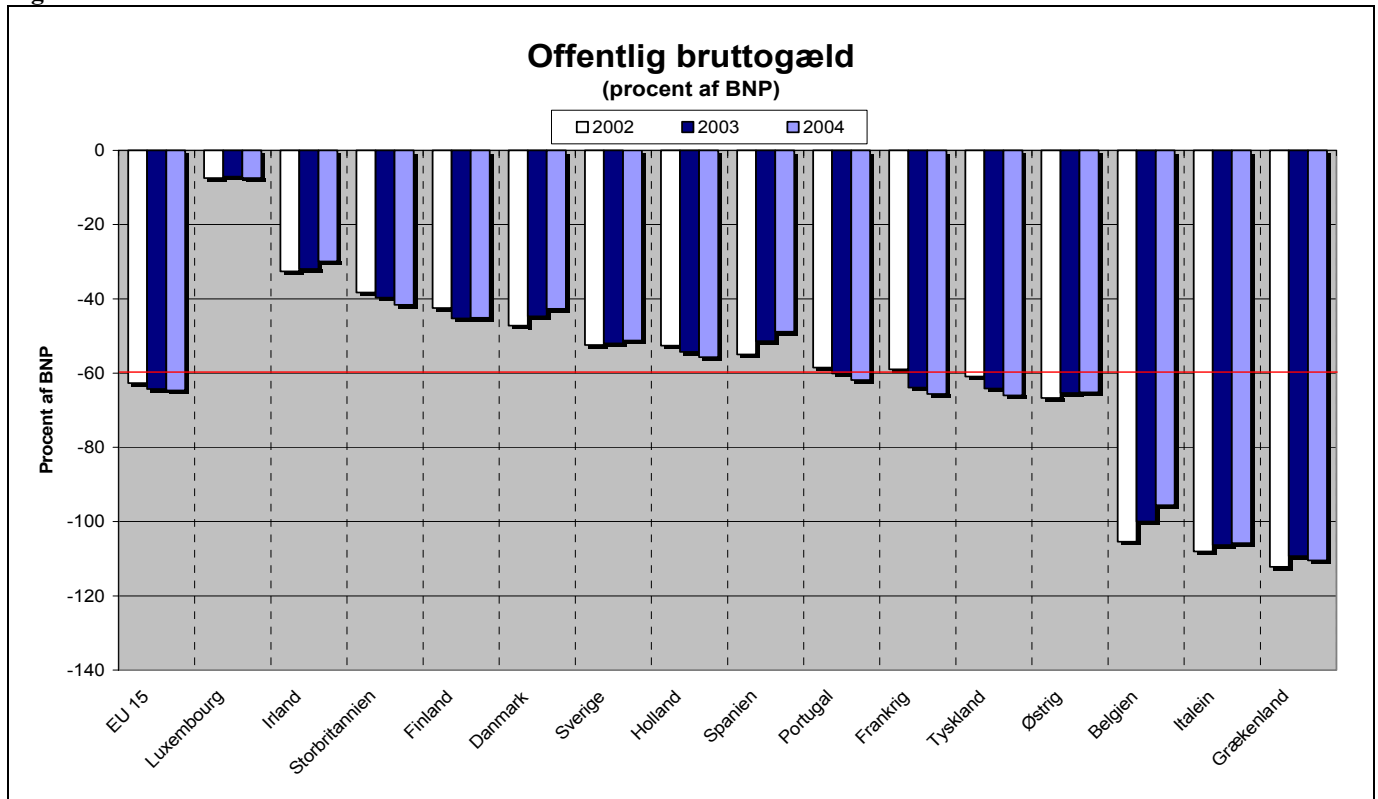
*Kommissionens prognose

¹⁾ **Note:** Eurostat's beregninger for det danske budgetoverskud ligger over tallene for Danmarks statistik, idet de inkluderer ATP.

Der er **ikke** udsigt til at de 15 gamle EU-lande under et forbedrer deres offentlige finanser i prognoseperioden. Alle de store lande har betænkeligt **store underskud** på de offentlige finanser (lige med undtagelse af Spanien). Igen er Danmark det medlemsland, der har de bedste offentlige finanser.

Offentlige finanser (bruttogæld)

Figur 24

Kilde: Eurostat

Tabel 12

Offentlig bruttogæld (% af BNP)	Prognose*					Prognose			
	2004	2005	2006	2007		2004	2005	2006	2007
EU-15	64,3	65,1	65,2	65,3	Spanien	46,9	44,2	41,9	40,7
Luxembourg	6,6	6,8	7,0	7,3	Portugal	59,4	65,9	69,8	72,1
Irland	29,8	29,0	28,7	28,2	Østrig	64,3	64,3	64,2	63,6
Storbritannien	41,5	43,1	44,3	45,1	Frankrig	65,1	66,2	67,1	68,0
Danmark	43,2	36,0	33,0	31,5	Tyskland	66,4	68,6	70,0	71,4
Finland	45,1	42,8	41,5	40,6	Belgien	96,2	94,9	91,1	88,1
Sverige	51,1	50,6	49,4	47,8	Italien	106,5	108,6	108,3	107,9
Holland	53,1	54,0	54,2	53,8	Grækenland	109,3	107,9	106,8	106,0

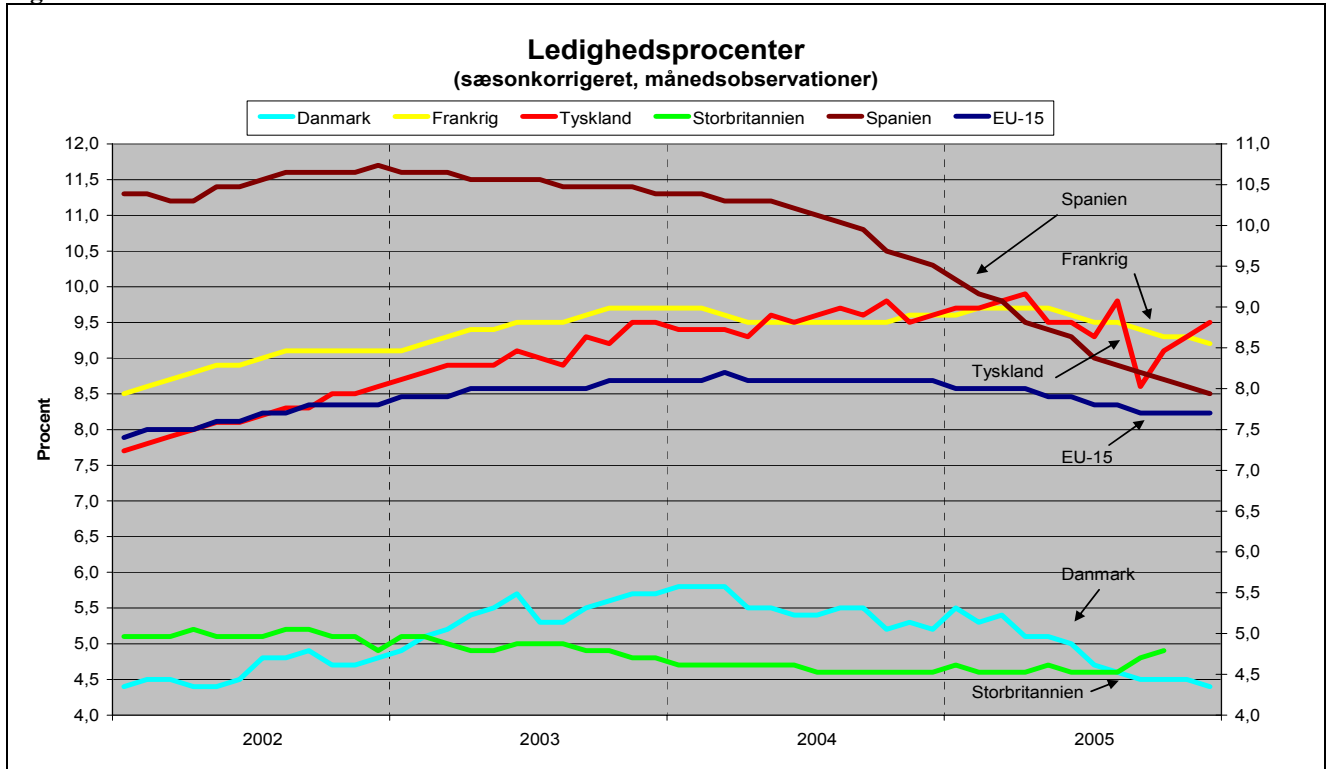
Kilde: Eurostat

*Kommissionens prognose

Det er klart, at når de offentlige underskud i EU-15 stadig er store og uden egentlig reduktion, så bliver den offentlige **bruttogæld** også ved med at stige, som tallene viser. **Danmark** er det land, der hurtigst nedbringer sin gæld og i 2007 vil vi have den laveste gældsprocent (sammen med Irland Luxembourg).

Ledigheden

Figur 25

Kilde: Eurostat

Tabel 13

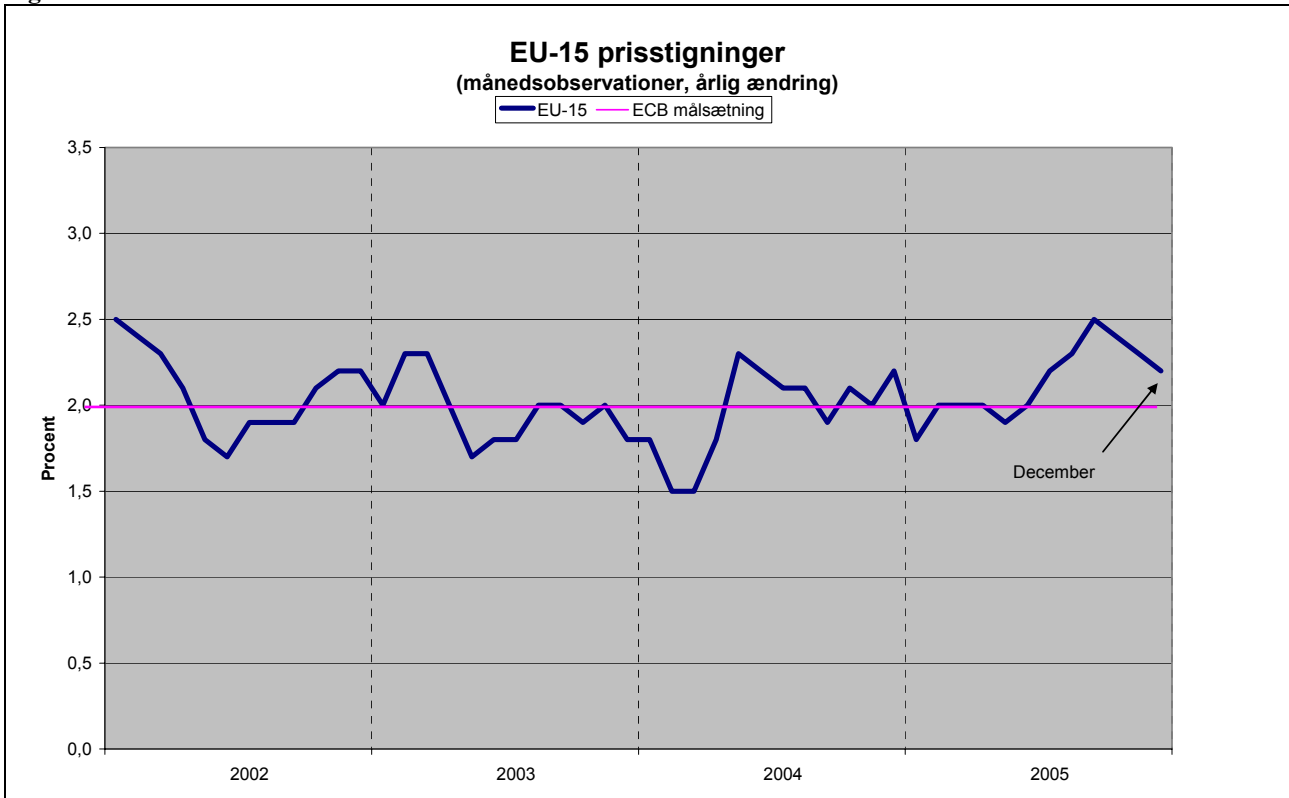
Årlige ledighedsrater (%)			Prognose*		
	2003	2004	2005	2006	2007
EU-15	8,0	8,1	7,8	7,7	7,4
Tyskland	9,1	9,5	9,5	9,3	9,1
Frankrig	9,5	9,5	9,5	9,3	8,9
Storbritannien	5,0	4,7	4,7	4,9	4,7
Spanien	11,5	11,0	9,2	8,5	8,1
Italien	8,4	8,1	7,6	7,6	7,5
Grækenland	9,7	10,5	10,0	10,0	9,7
Portugal	6,2	6,7	7,4	7,7	7,8
Belgien	7,9	7,9	8,4	7,9	7,8
Luxembourg	3,7	4,8	5,3	5,6	5,8
Irland	4,6	4,5	4,3	4,4	4,5
Holland	3,7	4,6	4,8	4,9	4,2
Østrig	4,3	4,8	5,2	5,0	5,1
Finland	9,0	9,0	8,4	7,8	7,2
Sverige	5,6	6,3	6,3	5,9	5,6
Danmark	5,6	5,4	4,9	4,2	4,0

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autum 2005

Arbejdsløsheden er heldigvis lidt på vej med i EU-15, men det går **langsomt**. Spanien er det land, der har det voldsomste fald i arbejdsløsheden, selvom arbejdsløshedsprocenten stadig er på ca. 9 procent i 2005. Det kniber stadig for Tyskland med at nedbringe ledigheden. I 2007 vil Danmark have den laveste ledighed, ifølge Kommissionens prognose.

Priser og lønninger

Figur 26

Kilde: Eurostat

De stigende **olie- og råvarepriser** i 2005 har haft en vis opadgående effekt på priseniveauet i EU som det fremgår af fig. 26. Men generelt svinger prisstigningerne **omkring 2-2½ procent**, og der er derfor ingen grund til bekymring.

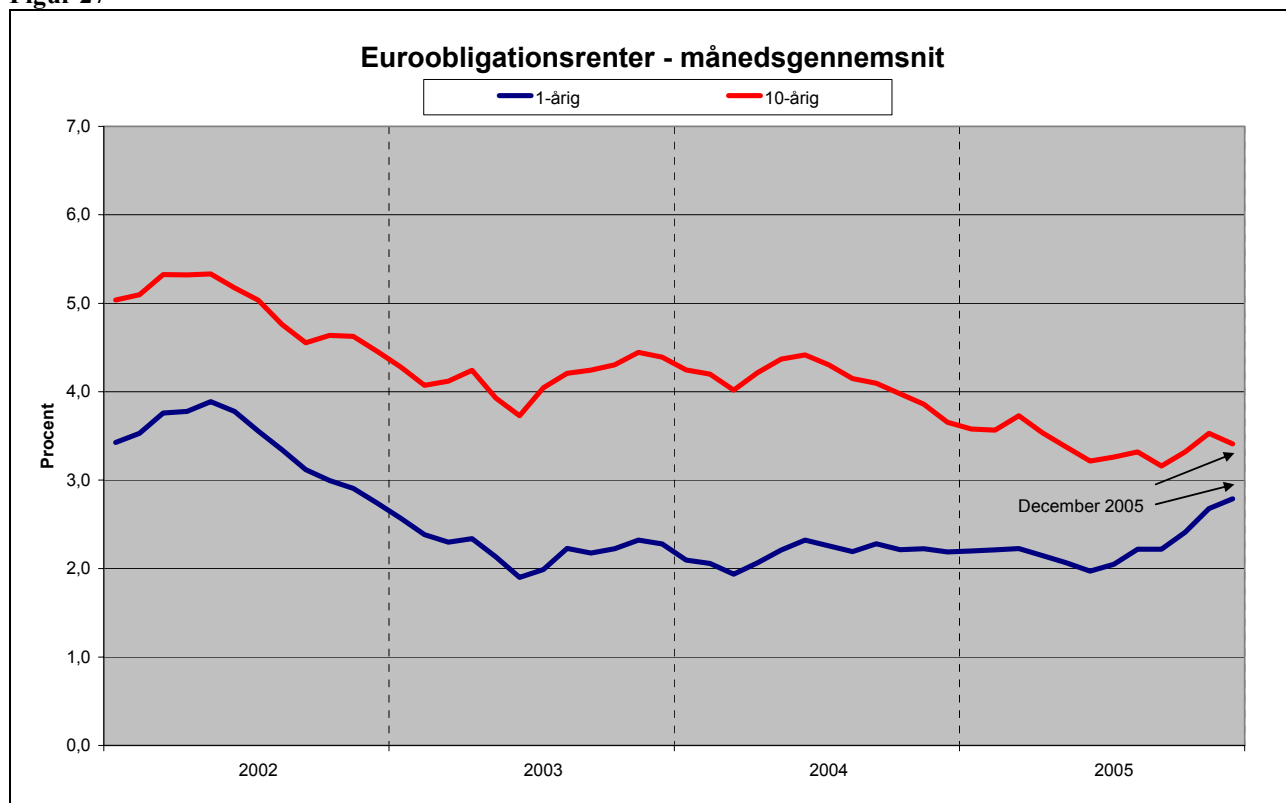
Tekst til rente- og aktiekurser (figur 27 og 28)

De **korte renter** er steget pænt indenfor det sidste halve år. Fra et lavpunkt på ca. 2,1 procent er den korte rente i dag oppe på næsten 3 procent. Renten på statsobligationerne (10 årige) er også steget, men knap så meget.

Aktiekurserne i de tre store EU-lande er på vej opad igen, men det går langsommere end i Danmark, hvilket til dels afspejler udviklingen i den økonomiske vækst m.v..

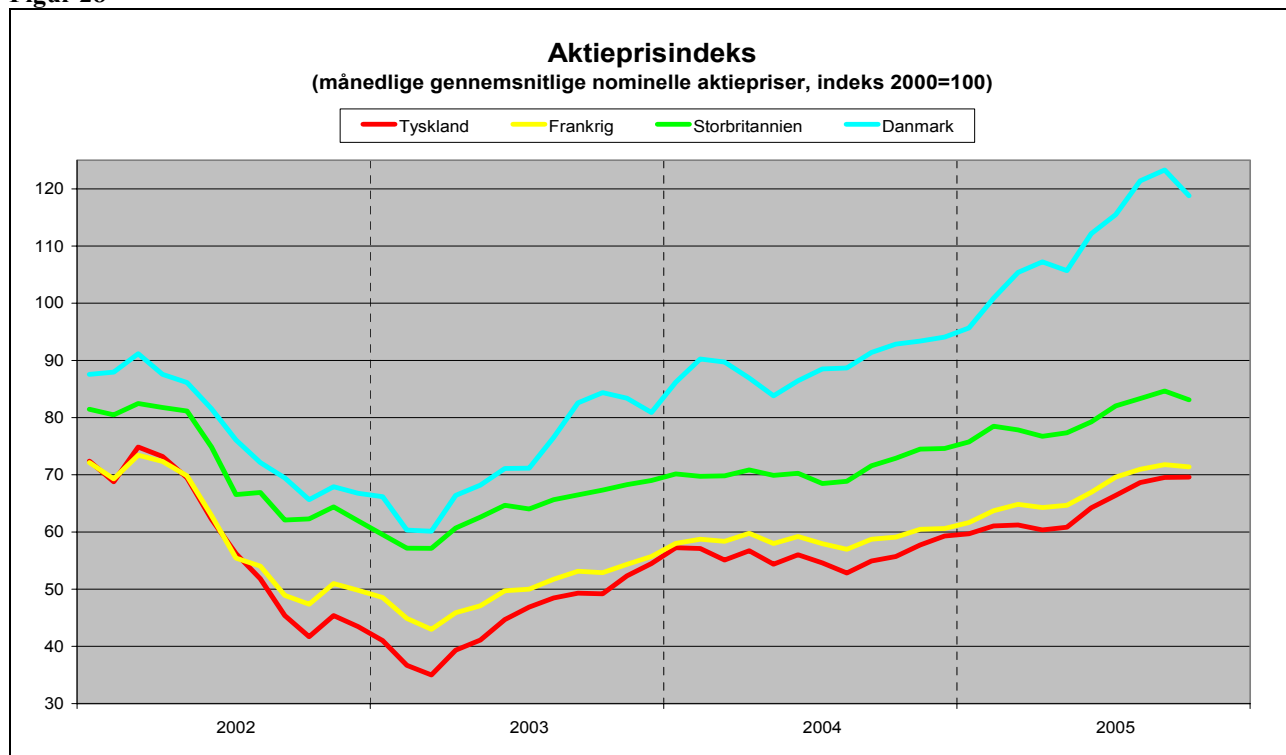
Rente- og aktiekurser

Figur 27

Kilde: Eurostat

Figur 28

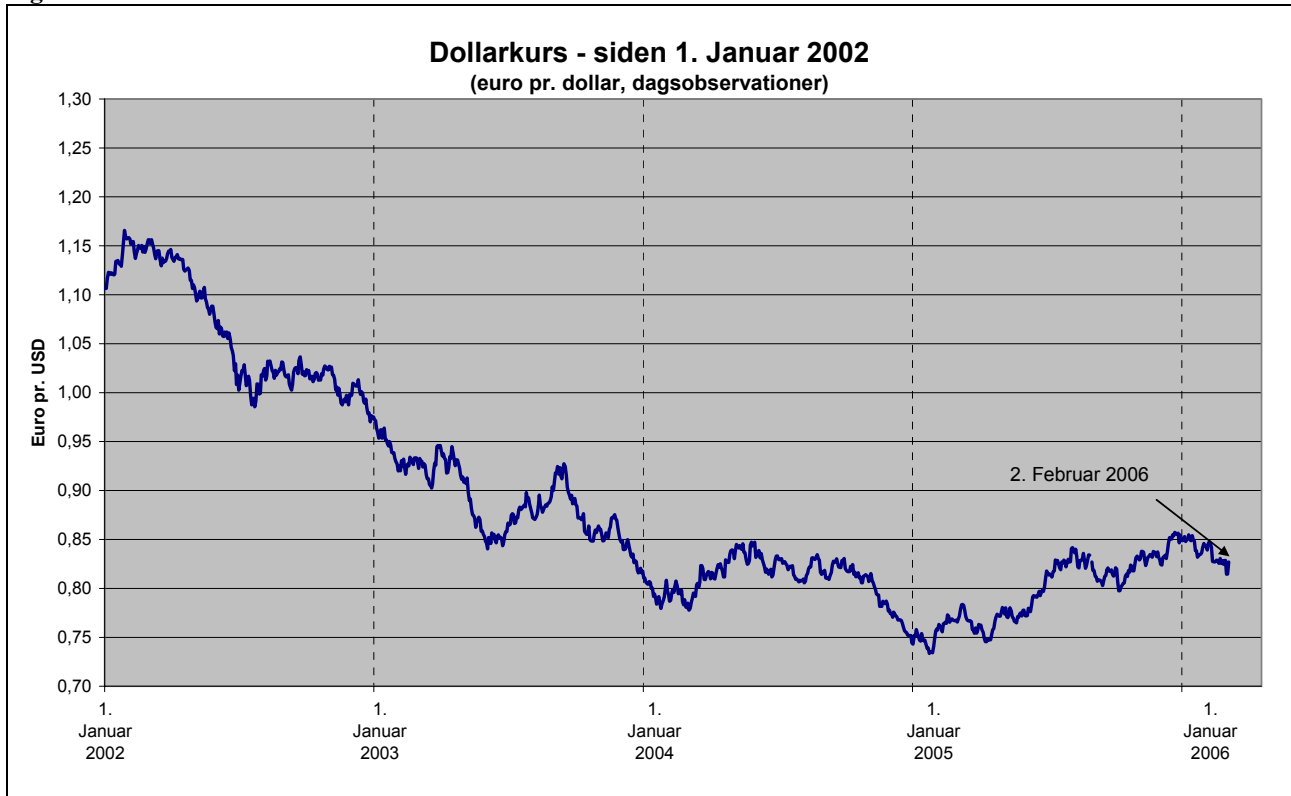

Kilde: Eurostat

← Se forklarende tekst

Valutakursudviklingen

Figur 29

Kilde: Den Europæiske Centralbank

Dollarkursen er steget noget og har stabiliseret sig i intervallet 0,80-0,85 i løbet af det sidste halve år. Det skyldes blandt andet de seneste stigninger i det amerikanske renteniveau i forhold til renteniveauet i EU.

De 10 nye EU-landes økonomi – Resumé

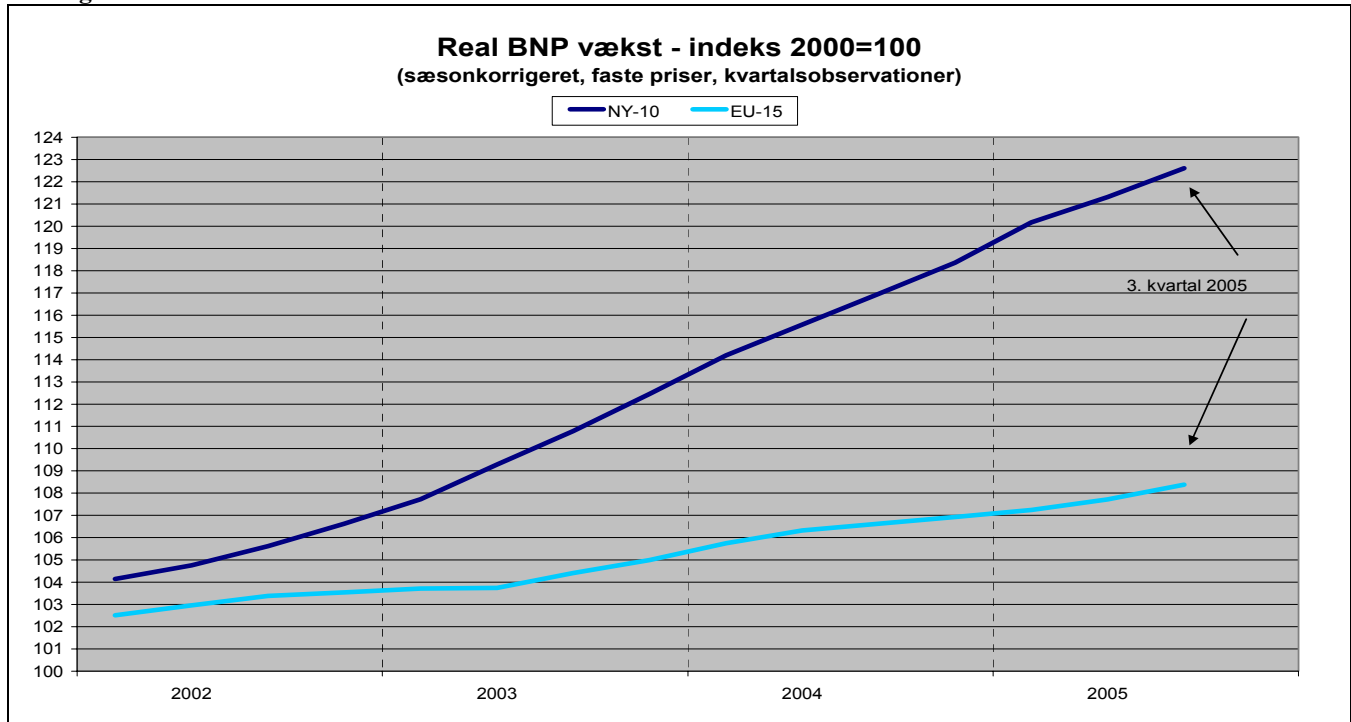
- Den **økonomiske vækst** fortsætter på et relativt højt niveau i de 10 nye EU-lande. I forhold til EU-15 er væksten langt mere end **dobbelt så stor** i perioden 2005-2007.
- Det er **primært eksporten**, der trækker væksten i de nye lande med vækstrater der ligger langt over EU-15. Også **investeringerne** ligger højt med pæne vækstrater.
- Ifølge Kommissionens tal er der en vis forbedring i de **offentlige finanser**, men **underskuddet** på de offentlige finanser er stadig for stort på omkring 3½-4 procent af BNP. For **EU-15** er det samlede underskud på de offentlige finanser på omkring 2½-3 procent.
- Det er især et problem, at de nye EU-lande har så store underskud, når den økonomiske vækst er så høj. Det burde give en langt bedre **udvikling** hen imod mere balance.
- **Ledigheden** er også på vej ned i EU-10, selvom det går langsomt. Men der er meget stor forskel på ledigheden i de nye lande. I Polen og Slovakiet er ledigheden helt oppe på ca. 17 procent, mens ledigheden i Estland og Slovenien er nede på 5-6 procent.
- **Prisstigningerne** er under **kontrol** og svarer til EU-15, dvs. stigningstakten er på 2-2½ procent.
- Alt i alt er den økonomiske udvikling inde i en **positiv gænge**, men der er også enkelte **negative udviklingstendenser** såsom de offentlige finanser.

Tekst til bruttonationalproduktet (figur 30 og tabel 14-15)

Der er stadigvæk godt **gang i væksten** i de 10 nye EU-lande. I forhold til EU-15 er væksten dobbelt så stor. Det er både det **private forbrug** og **eksporten**, der trækker væksten i vejret. Der er også godt gang i **investeringerne** i de nye EU-lande.

Bruttonationalproduktet (BNP)

Figur 30

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 14

Ny-10 Forsyningsbalance	2002		2003		2004		Kommissionens prognose		
	Realvækst (%)	Nominelt (mia. EUR.)	Realvækst (%)	Nominelt (mia. EUR.)	Realvækst (%)	Nominelt (mia. EUR.)	2005 Realvækst (%)	2006 Realvækst (%)	2007 Realvækst (%)
BNP	2,4	455	3,8	449	5,1	486	4,0	4,4	4,6
Privat forbrug	4,4	273	4,2	267	3,4	284	3,3	3,8	3,8
Offentligt forbrug	3,0	93	2,5	95	0,9	99	1,7	2,3	2,2
Faste bruttoinv.	0,6	99	2,0	97	6,5	106	5,8	7,0	8,0
Eksport	4,2	212	10,0	224	14,4	263	7,9	8,5	9,1
Import	4,8	226	9,4	237	13,1	276	5,6	8,3	8,8

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autum 2005

Tabel 15

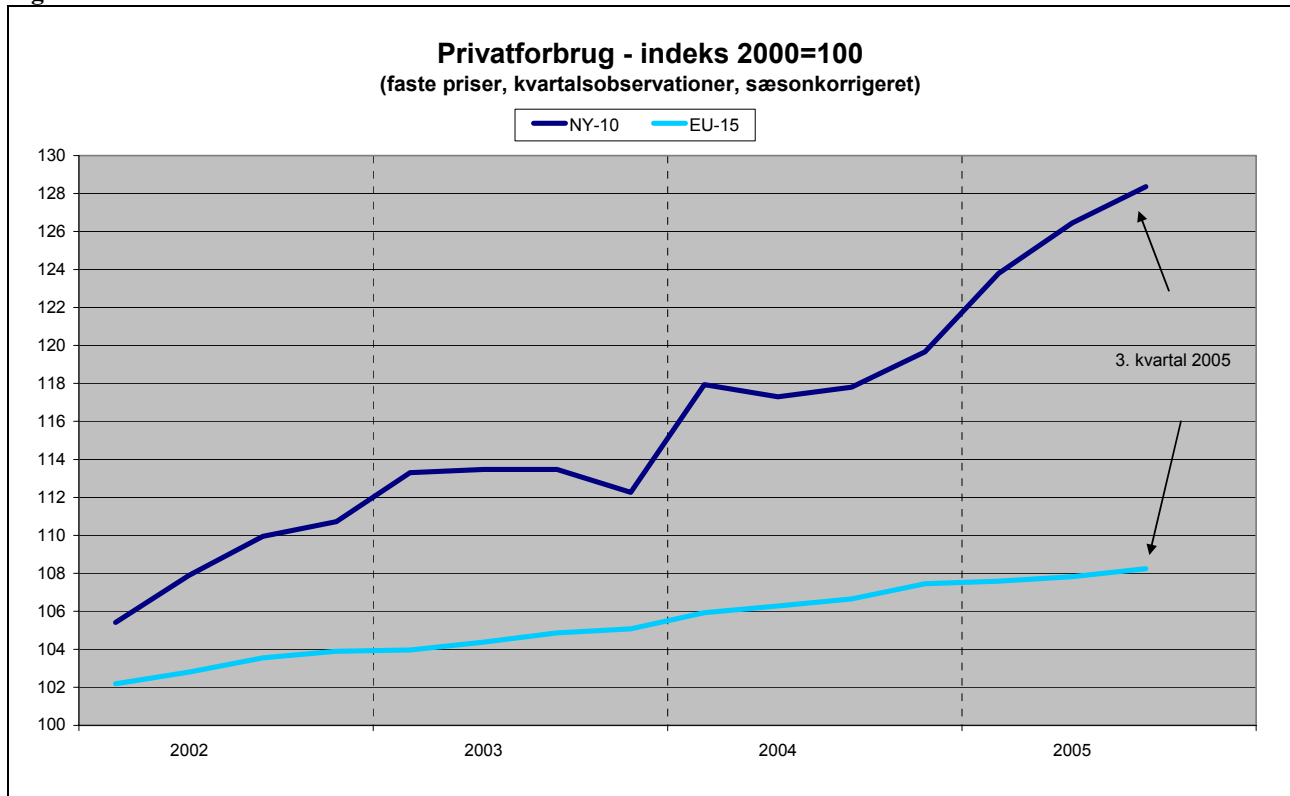
Årlig realvækst i BNP	2002			Kommissionens prognose		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
NY - 10	2,4	3,8	5,1	4,0	4,4	4,6
Polen	1,4	3,8	5,3	3,4	4,3	4,5
Ungarn	3,8	3,4	4,6	3,7	3,9	3,9
Tjekkiet	1,5	3,2	4,4	4,8	4,4	4,3
Estland	7,2	6,7	7,8	8,4	7,2	7,4
Letland	6,4	7,2	9,8	9,1	7,7	7,1
Litauen	6,8	10,5	7	7,0	6,2	5,8
Slovenien	3,5	2,7	4,2	3,8	4,0	4,2
Slovakiet	4,6	4,5	5,5	5,1	5,5	6,3
Malta	0,8	-1,7	0,1	0,8	0,7	1,1
Cypern	2,1	1,9	3,8	3,9	4,0	4,2

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autum 2005 og egne beregninger.

← Se forklarende tekst

Privatforbruget

Figur 31

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Forår 2005 og egne beregninger.

Tabel 16

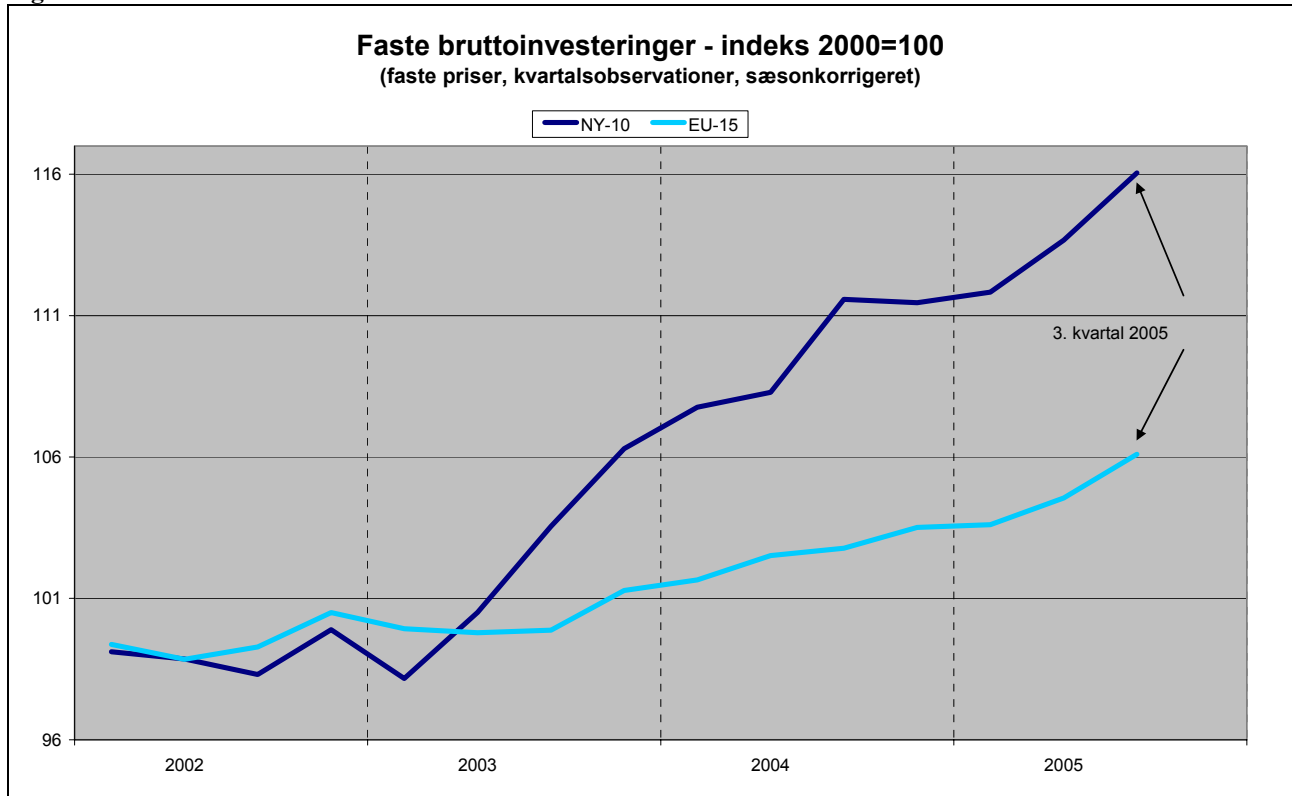
Årlig realvækst i privatforbrug	Kommissionens prognose					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
NY - 10	4,4	4,2	3,4	3,3	3,8	3,8
Polen	3,4	3,0	3,2	2,8	3,4	3,5
Ungarn	10,6	8,4	3,2	2,9	3,9	3,4
Tjekkiet	2,8	4,6	2,1	2,4	3,5	3,9
Estland	10,7	7,6	4,4	6,5	6,5	6,2
Letland	7,4	8,2	9,3	8,4	7,8	7,5
Litauen	6,1	12,6	9,7	8,2	8,0	7,2
Slovenien	1,3	3,4	3,1	3,5	3,4	3,3
Slovakiet	5,5	-0,6	3,5	5,4	4,6	4,8
Malta	-0,7	1,9	-0,5	-0,8	0,6	0,9
Cypern	1,5	1,9	6,3	4,3	4,0	3,8

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autumn 2005 og egne beregninger.

Det er ikke til at tage fejl af; de 10 nye EU-lande har virkelig gang i privatforbruget. Siden 2000 er forbruget steget med ca. 30 procent i faste priser. I EU-15 er det kun steget med 8 procent (jf. fig. 31) Det hjælper på den økonomiske vækst og beskæftigelsen i EU-10, men også i de gamle EU-lande.

Investeringerne

Figur 32

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 17

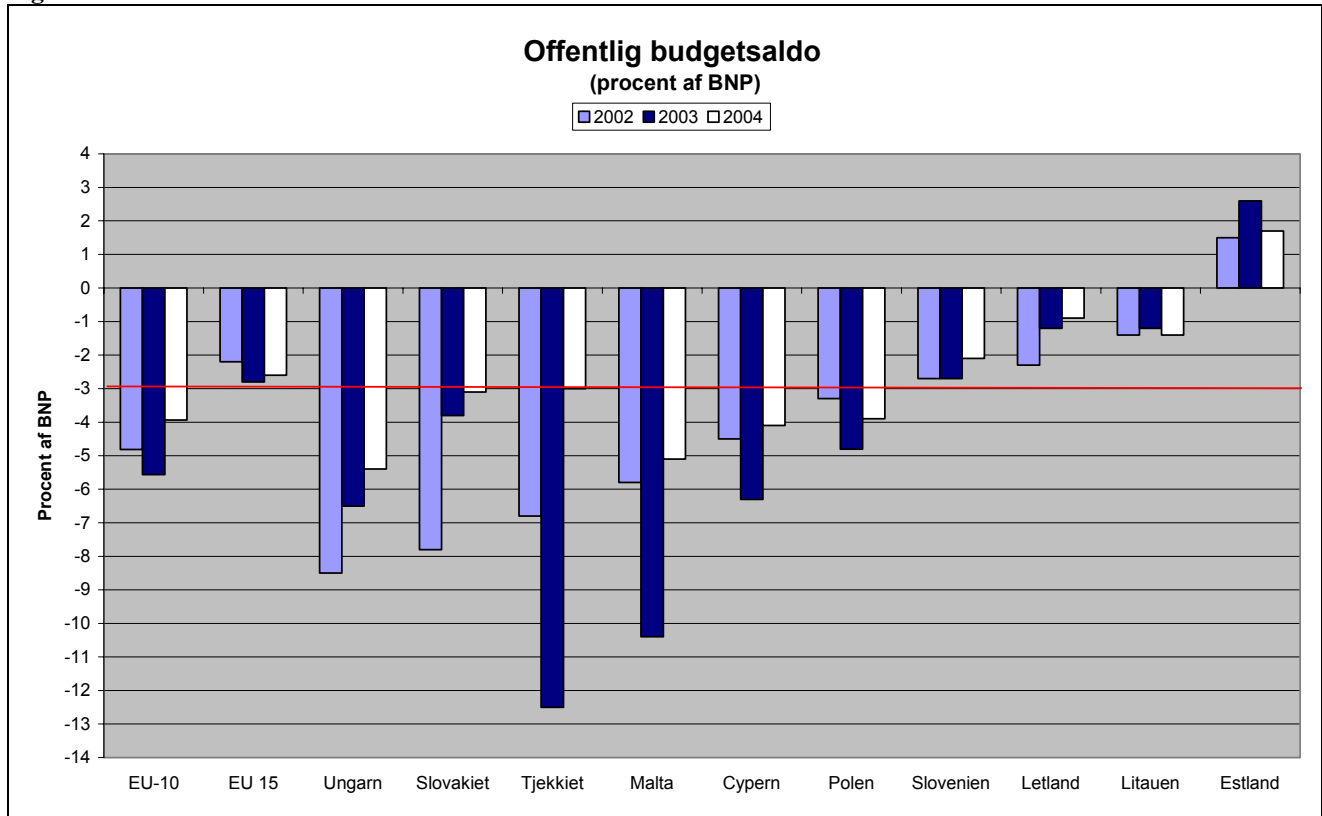
Årlig realvækst i faste bruttoinvesteringer	2002			2003			2004			Kommissionens prognose		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
NY - 10	0,3	2,0	6,5	5,8	7,0	8,0						
Polen	-5,8	-0,5	5,1	5,5	8,2	10,4						
Ungarn	9,3	2,5	8,4	7,0	6,8	6,6						
Tjekkiet	3,4	4,7	7,6	3,9	4,2	5,4						
Estland	17,2	8,5	6,0	8,3	6,5	6,1						
Letland	13,0	12,3	23,8	16,5	10,0	9,5						
Litauen	11,1	14,0	12,3	10,1	8,2	8,0						
Slovenien	0,9	7,1	5,9	3,8	4,7	5,5						
Slovakiet	-0,6	-1,5	2,5	8,4	8,5	5,3						
Malta	-	-	-	-	-	-						
Cypern	8,1	0,7	10,7	4,5	4,8	4,8						

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autum 2005 og egne beregninger.

Et godt tegn på den økonomiske optimisme i EU-10 er, at **investeringslysten** stadig er meget høj. Ifølge Kommissionens prognose for 2006 og 2007, vil investeringerne vise store stigninger også i 2006 og 2007.

Offentlige finanser (budget)

Figur 33

Kilde: Eurostat

Tabel 18

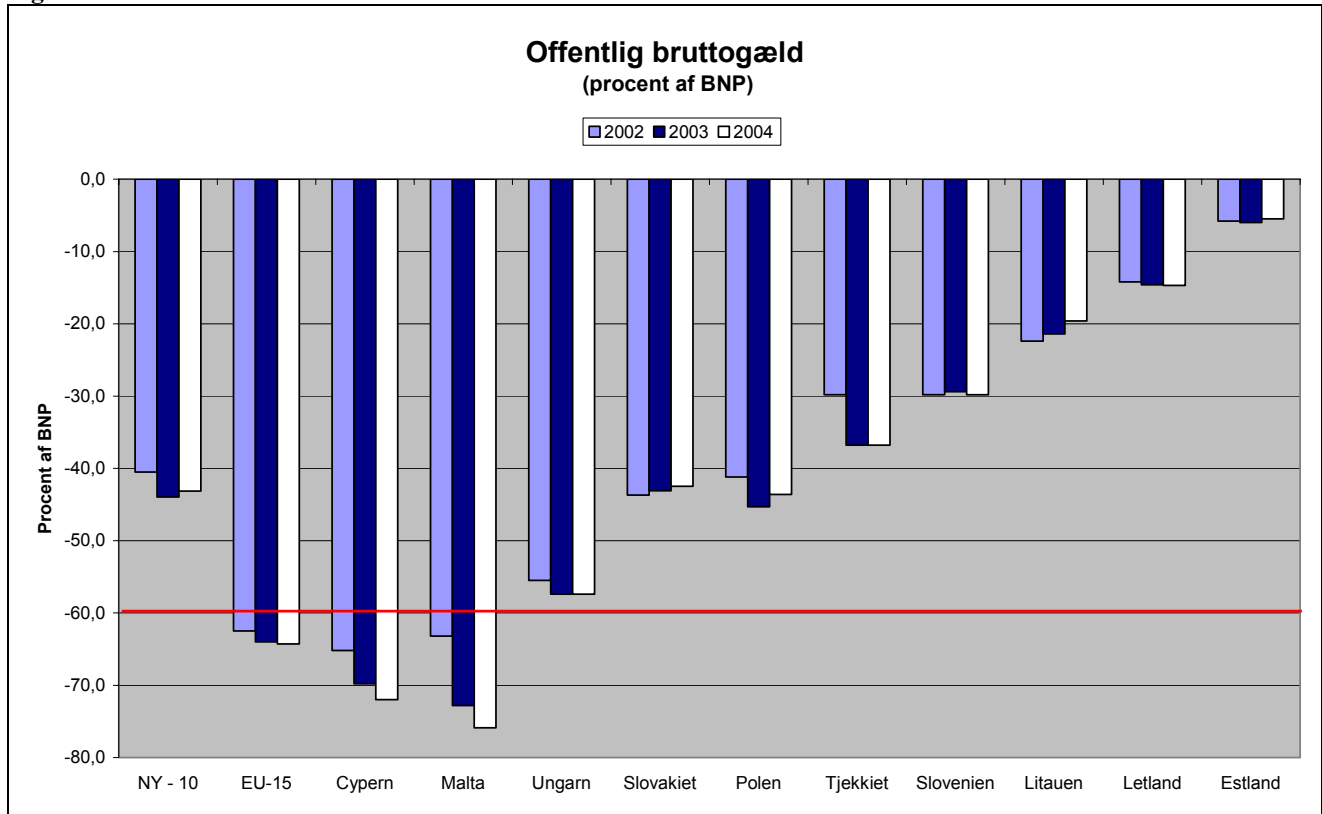
Offentligt budget (% af BNP)	2002			2003			2004			Kommissionens prognose		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
NY - 10	-4,8	-5,6	-3,9	-3,9	-3,6	-3,5						
Polen	-3,3	-4,8	-3,9	-3,6	-3,6	-3,4						
Ungarn	-8,5	-6,5	-5,4	-6,1	-6,7	-6,9						
Tjekkiet	-6,8	-12,5	-3,0	-3,2	-3,7	-3,3						
Estland	1,5	2,6	1,7	1,1	0,6	0,4						
Letland	-2,3	-1,2	-0,9	-1,2	-1,5	-1,5						
Litauen	-1,4	-1,2	-1,4	-2,0	-1,8	-1,6						
Slovenien	-2,7	-2,7	-2,1	-1,7	-1,9	-1,6						
Slovakiet	-7,8	-3,8	-3,1	-4,1	-3,0	-2,5						
Malta	-5,8	-10,4	-5,1	-4,2	-3,0	-2,5						
Cypern	-4,5	-6,3	-4,1	-2,8	-2,8	-2,4						

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autum 2005 og egne beregninger.

Der er et område hvor der nok er forbedringer på vej, men hvor tallene stadig ikke er gode, nemlig de **offentlige finanser**. Der er stadig alt for store underskud på de offentlige finanser i mange af de nye lande – på trods af den høje økonomiske vækst.

Offentlige finanser (bruttogæld)

Figur 34

Kilde: Eurostat

Tabel 19

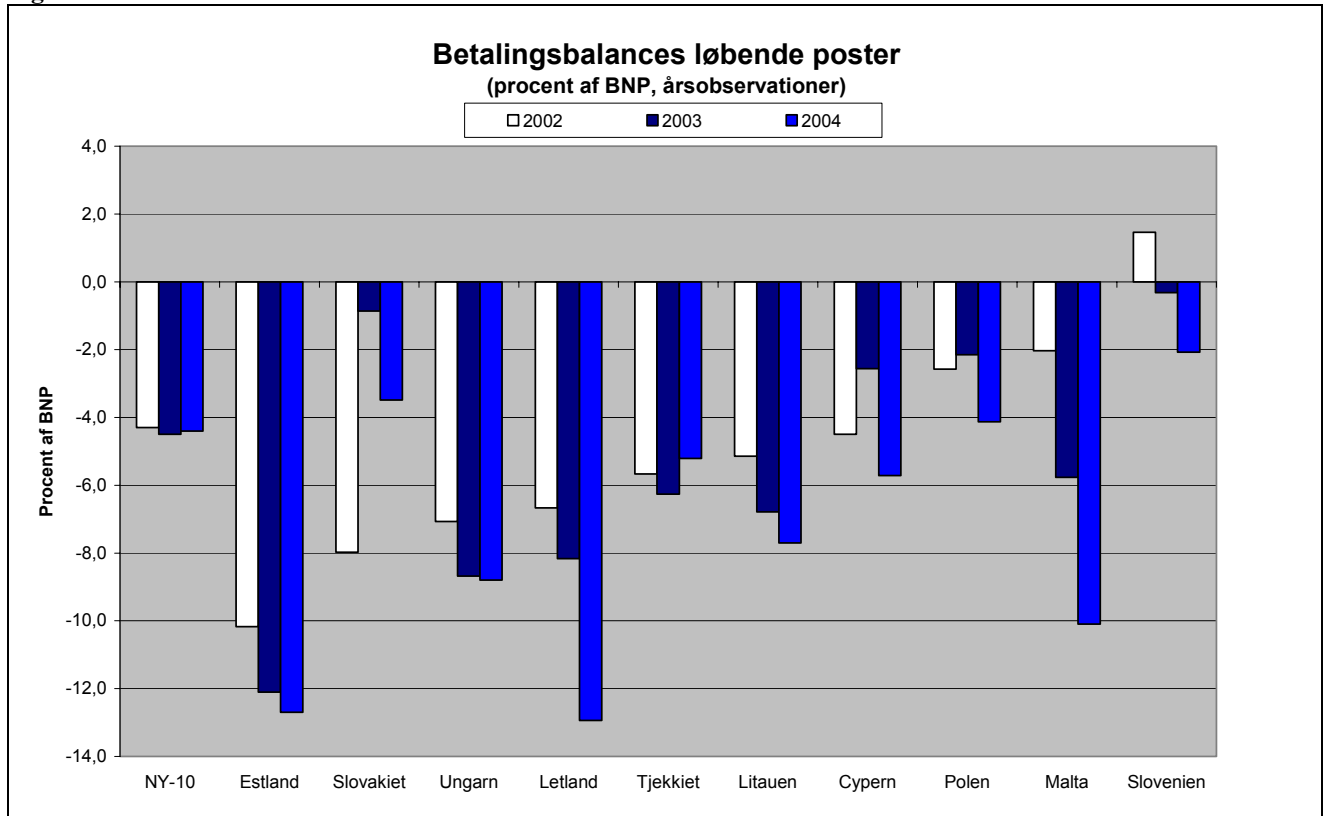
Offentlig bruttogæld (% af BNP)	2002			Kommissionens prognose		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
NY - 10	40,5	43,9	43,1	44,5	44,9	44,4
Polen	41,2	45,3	43,6	46,3	47,0	47,3
Ungarn	55,5	57,4	57,4	57,2	58,0	59,2
Tjekkiet	29,8	36,8	36,8	36,2	63,6	36,9
Estland	5,8	6,0	5,5	5,1	4,0	3,1
Letland	14,2	14,6	14,7	12,8	13,0	13,2
Litauen	22,4	21,4	19,6	20,7	20,2	19,6
Slovenien	29,8	29,4	29,8	29,3	29,5	29,2
Slovakiet	43,7	43,1	42,5	36,7	38,2	38,5
Malta	63,2	72,8	75,9	77,2	77,4	77,1
Cypern	65,2	69,8	72,0	70,4	69,1	67,4

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autum 2005 og egne beregninger.

Selvom den **offentlige bruttogæld** stadig er lav i forhold til EU-15, så **stiger den stadig** i prognoseperioden 2005-2007 i forhold til 2004. Især er gældsudviklingen betænkelig for **Polen** og **Ungarn**.

Betalingsbalance

Figur 35

Kilde: Eurostat

Tabel 20

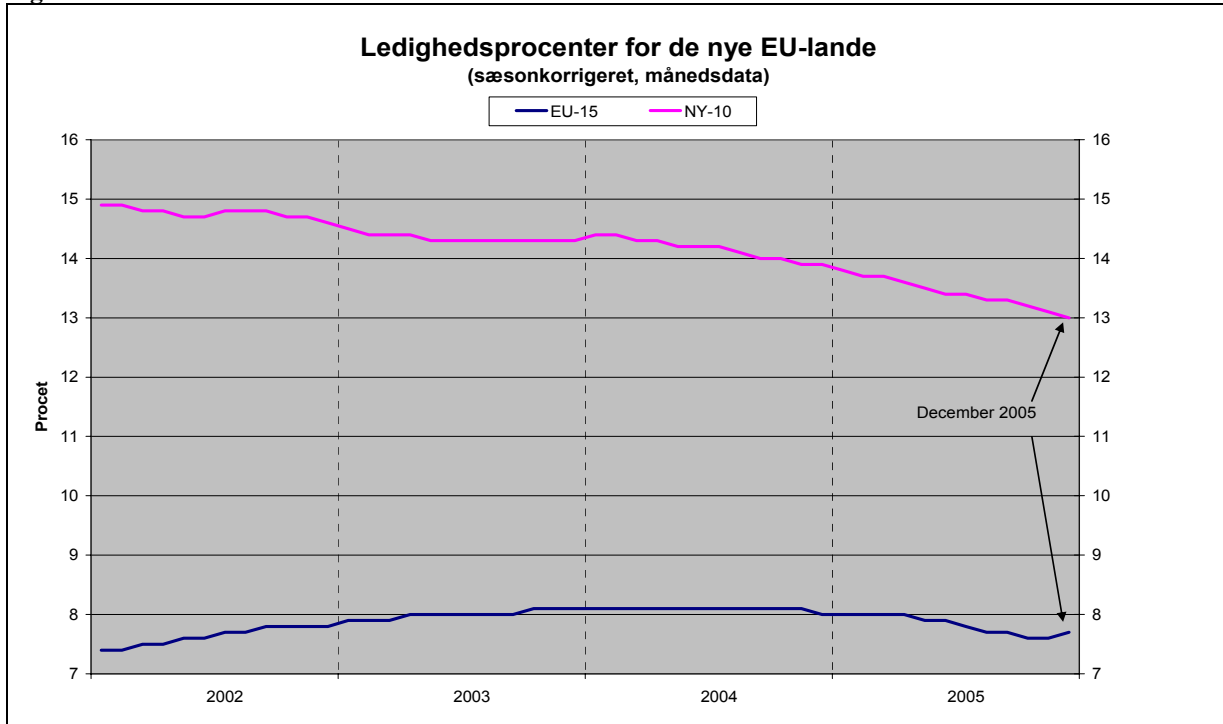
Løbende poster (% af BNP)	Kommissionens prognose					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
NY-10	-4,3	-4,5	-4,4	-4,5	-4,5	-4,3
Polen	-2,6	-2,1	-4,1	-3,2	-3,5	-3,9
Ungarn	-7,1	-8,7	-8,8	-8,4	-8,4	-7,7
Tjekkiet	-5,7	-6,3	-5,2	-2,9	-2,6	-2,3
Estland	-10,2	-12,1	-12,7	-9,9	-7,7	-7,1
Letland	-5,1	-6,8	-7,7	-7,4	-7,1	-7,0
Litauen	-7,1	-8,7	-8,8	-8,4	-8,4	-7,7
Slovenien	1,5	-0,3	-2,1	-1,6	-1,8	-2,0
Slovakiet	-8,0	-0,9	-3,5	-6,6	-6,2	-3,7
Malta	-2,0	-5,8	-10,1	-6,7	-6,8	-7,0
Cypern	-4,5	-2,6	-5,7	-5,8	-5,5	-4,7

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autumn 2005 og egne beregninger.

Det er klart, at det store private forbrug og den store investeringslyst i de nye EU-lande skaber et **stort underskud på betalingsbalancens løbende poster**, der næsten konstant befinder sig omkring 4½ procent af BNP. Det er næppe holdbart på længere sigt med så store underskud, men indtil videre har der ikke været problemer med finansieringen.

Ledigheden

Figur 36

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 21

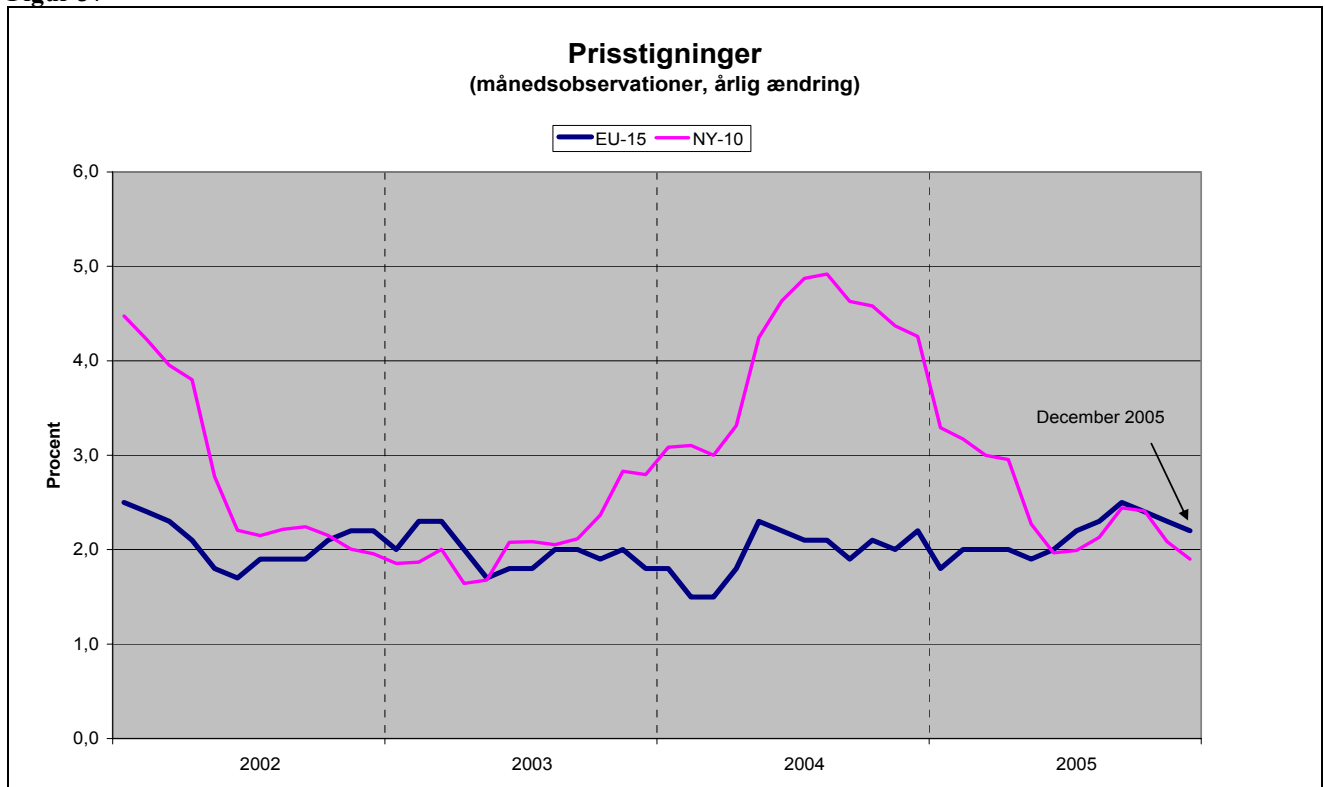
Årlige ledighedsrater (%)				Prognose		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
NY-10	14,8	14,3	14,2	13,4	12,2	11,4
Polen	19,8	19,2	18,8	17,8	16,8	15,5
Ungarn	5,6	5,7	6,0	7,0	6,9	6,7
Tjekkiet	7,3	7,8	8,3	7,9	7,5	7,4
Estland	9,5	10,2	11,0	7,2	6,0	5,4
Letland	12,6	10,4	9,8	9,7	9,4	9,3
Litauen	13,6	12,7	10,8	9,0	8,1	7,5
Slovenien	6,1	6,5	6,0	5,8	5,7	5,6
Slovakiet	18,7	17,5	18,2	16,7	16,2	15,8
Malta	7,7	8,0	7,7	7,2	7,1	7,1
Cypern	3,9	4,5	5,2	4,9	4,8	4,6

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autumn 2005 og egne beregninger.

Selvom der stadig er stor forskel på ledigheden mellem EU-10 og EU-15, er det tydeligt, at **ledigheden** falder noget hurtigere i de nye EU-lande, og at der er en **konvergens** mellem de to niveauer. Ifølge Kommissionens prognose vil ledigheden for EU-10 således være helt nede på 11,4 procent i 2007 mod 7,4 for EU-15.

Priserne

Figur 37

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 22

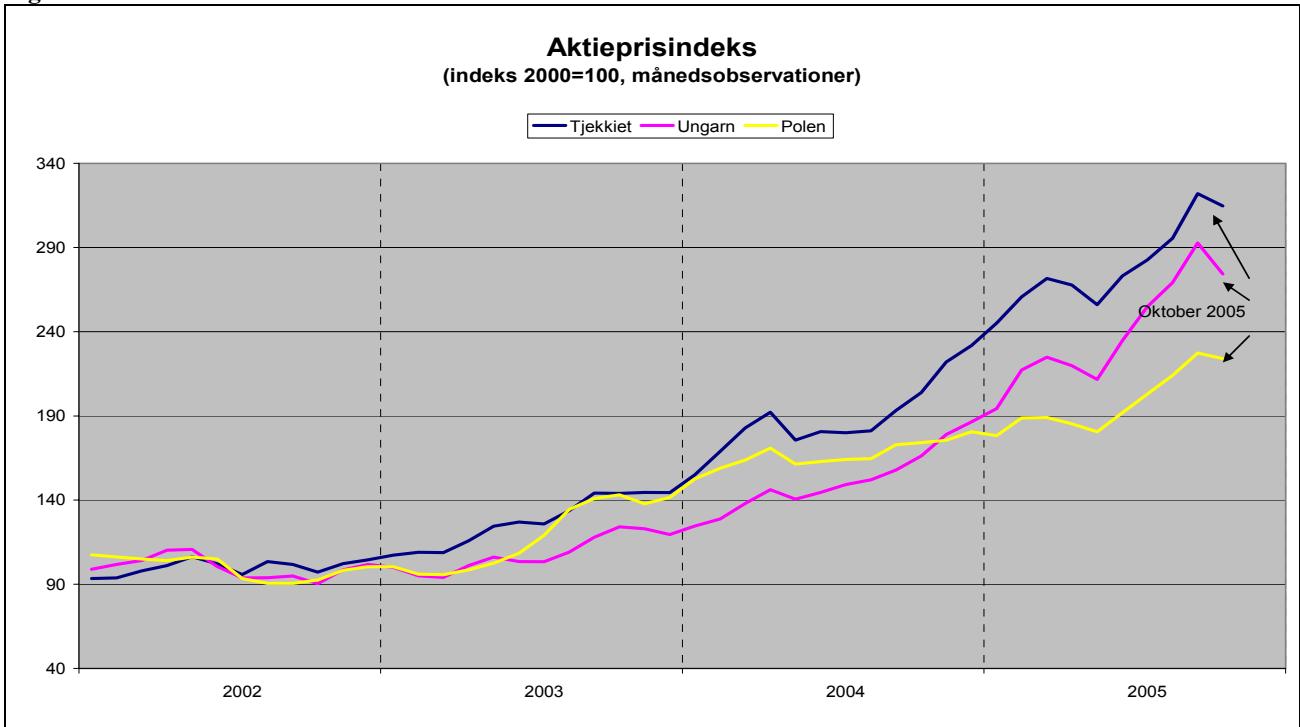
Årlige prisstigninger (HICP %)	2002			Kommissionens prognose		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
EU-10	2,9	2,0	4,1	2,9	2,6	2,6
Polen	1,9	0,7	3,6	2,2	2,3	2,5
Ungarn	5,3	4,7	6,8	6,0	2,0	3,0
Tjekkiet	1,4	-0,1	2,6	1,6	2,9	2,6
Estland	3,6	-0,1	2,6	4,1	3,3	2,6
Letland	2,0	2,9	6,2	6,9	6,0	4,8
Litauen	0,4	-1,1	1,2	2,7	2,8	2,9
Slovenien	7,5	5,7	3,7	2,5	2,5	2,5
Slovakiet	3,5	8,4	7,5	2,8	3,6	2,1
Malta	2,6	1,9	2,7	2,5	2,6	2,2
Cypern	2,8	1,4	1,9	2,0	2,1	2,1

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionens - Economic Forecasts, Autum2005 og egne beregninger.

Prisstigningerne er efterhånden kommet ned på et niveau, der kan sammenlignes med EU-15, dvs. med stigninger i omegnen af 2½ procent årligt.

Aktiekursudviklingen

Figur 38

Kilde: Eurostat

Der er stadig betydelig mere gang i **aktiekurserne** i de tre store EU-lande Polen, Tjekkiet og Ungarn end i de gamle EU-lande. Der har været tale om nogle **forrygende stigninger** i aktiekurserne siden 2000 og som klart afspejler den vækst landene er inde i.